

Årlig redegørelse 2006

Forsvarsministeren

Forsvarsministeriets internationale indsats 2006

Se også kortet i en interaktiv version på hjemmesiden www.fmn.dk

- Operationer
- Sikkerhedssamarbejde
- ▲ Katastrofehjælp

Katastrofehjælp

Libanon

Sikkerheds-samarbejde

Balkan
Ukraine
Rusland
Litauen
Kroatien
Letland
Estland
Afghanistan
Djibouti
Mali
Etiopien
Nigeria
Irak

Forsvarets operationer

USA (Florida)
Sudan
Congo
Etiopien og Eritrea
Vestsahara
Liberia
Afrikas Horn
Serbien (Kosovo)
Bosnien-Hercegovina
Georgien
Serbien (UNMIK)
Afghanistan (UNAMA)
Afghanistan (OEF)
Afghanistan (ISAF)
Indien/Pakistan
Libanon
Irak
Irak (UNAMI)
Israel

Årlig redegørelse 2006

Udgiver:
Forsvarsministeriet
Holmens Kanal 42
1060 København K
Tlf.: 33 92 33 20
Mail: fmn@fmn.dk

Oplag:
3.000

Fotografier:
Forsvarsministeriet
Beredskabsstyrelsen
Hjemmeværnet
Forsvarets Mediecenter
NATO fotos

Forsidebillede:
Soldaterne i CIMIC-delingen i Irak har dagligt kontakt med lokalbefolkningen

Bagsidebillede:
NATO Response Force øvelse 'Steadfast Jaguar' 2006

Grafisk design:
Goodmorning Technology

Publikationen findes på www.fmn.dk

ISBN 978-87-90616-23-6

2 Forord ved forsvarsministeren

4 Det internationale engagement

- 4 Internationale operationer
- 6 FN og NATO spiller en væsentlig rolle i Kosovo
- 8 Flere soldater til Afghanistan
- 10 Herrer i eget hus
- 13 Litauisk tilknytning til Danske Division
- 14 Libanon-evakueringen – den største danske evakuering siden 2. verdenskrig
- 16 Danmarks indsats i FN
- 18 Markante danske resultater på NATO-topmødet i Riga
- 20 Dansk fanebærer til NATO-topmødet i Riga
- 21 Samtænkning – fra forsvarsforlig til NATO-topmødet i Riga
- 22 NATO Response Force klar til indsættelse
- 24 Det nordiske forsvarssamarbejde
- 26 Fra inspektion til ekspedition

30 Beredskabsområdet

- 30 Ny politisk aftale om redningsberedskabet
- 32 Styrket samarbejde om civilbeskyttelse i EU
- 34 Frivillige i redningsberedskabet

36 Fortsat implementering af forsvarsforlig 2005-2009

- 36 Implementering af de administrative fællesskaber
- 38 Forsvarets Materieltjeneste – effektiv støtte døgnet rundt
- 41 Nyt materiel – nye kompetencer
- 44 Forsvarets Dag
- 46 Flere kvinder i forsvaret
- 48 Øget anerkendelse af hjemmeværnet

50 Forsvarets Efterretningstjenestes årsberetning

- 50 Åbenhed i Forsvarets Efterretningstjeneste
- 52 Forsvarets Efterretningstjeneste og regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse
- 55 Benchmarking – Forsvarets Efterretningstjeneste bestod eksamen med glans

58 Tidslinje

66 Økonomi

Forord

2006 var et markant og udfordrende år for Forsvarsministeriets område. Det internationale engagement og den fortsatte implementering af forsvarsforliget trak store veksler på alle dele af ministerområdet. Og i medierne var forsvarrets indsats et hyppigt emne. Det er tilfredsstillende, at indsatsen mange steder blev anerkendt og omtalt for de mange positive resultater, der blev opnået.

Jeg har i det seneste år besøgt mange af de steder, hvor de danske soldater er udsendt til international tjeneste. Jeg er stolt over den professionalisme og effektivitet, der præger soldaternes virke. 2006 var ulykkeligvis også et år, hvor flere danske soldater blev såret og dræbt i international tjeneste. Det er et meget stort offer at bringe, og personligt har jeg været meget berørt heraf.

Det er dog vigtigt at slå fast, at den internationale indsats nytter – at vi gør en forskel.

I Irak har vores soldater på engageret vis bidraget til genopbygningen i landet og uddannelsen af irakiske sikkerhedsstyrker. Irakerne har i store dele af landet taget væsentlige skridt mod at blive herrer i eget hus.

I Afghanistan har forsvarrets tilstedeværelse medvirket til mange fremskridt. Mere end fire millioner flygtninge er vendt tilbage. Seks millioner børn er nu i skole i Afghanistan, heraf to millioner piger. Det var utænkeligt under Taleban-regimet. 25.000 drikkebrønde og 30 større vandforsyningsanlæg har givet adgang til rent drikkevand for ca. fire millioner afghanere, heraf en halv million skolebørn. Og så skal vi heller ikke glemme, at landet for første gang har fået

en demokratisk valgt regering, og at al-Qaeda nu ikke længere har et sikkert tilflugtssted.

At forsaret ikke kun tager sig af 'hårde' militære opgaver, men også direkte og indirekte bidrager til genopbygnings- og humanitære projekter, er af afgørende vigtighed for den lokale befolkning i missionsområderne. Men hermed er grunden også lagt til en succesrig mission og hurtigst mulig tilbagetrækning af de danske soldater. Om muligt skal der således arbejdes tæt sammen med ngo'er og andre internationale organisationer. Det var derfor vigtigt, at NATO – efter blandt andet dansk ønske – på topmødet i Riga i november besluttede at intensivere dette arbejde – at gøre 'samtænkning' til en vigtig del af den operative indsats. Vi vil i 2007 fortsat forfølge denne helhedstænkning – og ikke kun i NATO.

Det er i de internationale indsatser, at vi i dag skal finde vores primære virke. Men ministerområdet er selvfølgelig meget mere. På beredskabsområdet blev arbejdet med at udforme et nyt beredskabsforlig påbegyndt. Hovedsigtet er at indrette beredskabet til de nye udfordringer, som samfundet står over for på grund af globalisering, den teknologiske udvikling og de naturskabte ulykker og katastrofer. Også på internationalt plan – i EU – arbejdede vi i 2006 aktivt med at skabe fælles løsninger på disse udfordringer.

2006 var også året, hvor vi på det administrative område for alvor gennemførte en række ændringer som følge af forsvarsforliget. Mange har fået nyt job og har flyttet bopæl som følge af disse ændringer. Jeg er meget imponeret over den fleksibilitet, der herved er blevet vist.

Starten af året 2006 markerede den formelle

Forsvarsminister Søren Gade på besøg hos de danske styrker i Camp Bastion i Afghanistan

opstart af Forsvarets Materieltjeneste, Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste, Forsvarets Regnskabstjeneste og Forsvarets Sundhedstjeneste. Herudover kom Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste godt i gang ved etableringen af staben og er pr. 1. januar 2007 fuldt etableret. Samtidig kunne Forsvarets Personeltjeneste i 2006 fejre etårsfødselsdag, og Forsvarets Medicenter blev samlet på Holmen i København. Disse såkaldte 'administrative fællesskaber' spiller en afgørende rolle for vores samlede indsats i hele ministerområdet.

På materielsiden er det værd at notere, at vi i 2006 fik nye helikoptere – de såkaldte EH-101, der skal afløse vores over 40 år gamle Sikorsky. I 2007 forventes den første af de nye helikoptere at blive indsat i aktiv tjeneste. Herudover fik vores specialstyrker nyt udstyr, ligesom

ordren på nye patruljeskibe til søværnet blev givet til Odense Staalskibsværft A/S. Skibene forventes klar i 2012. Forsvaret indgik i 2006 desuden en aftale om levering af nye infanterikampkøretøjer af typen CV90 til hæren.

Jeg er samlet set meget glad for de indsatser, som Forsvarsministeriets mange myndigheder og medarbejdere ydede i 2006. De bidrager hver dag til arbejdet for fred og sikkerhed. Du kan læse mere om den mangeartede indsats i denne årlige redegørelse. God læselyst.

Søren Gade
Forsvarsminister

Internationale operationer

Forsvaret har i 2006 kontinuerligt haft ca. 1.300 soldater udsendt i 12 forskellige FN-, tre NATO- og tre koalitionsoperationer. Hovedparten har været udsendt til Afghanistan, Kosovo og Irak.

Danmark tager medansvar

I 2006 deltog forsvaret i 12 FN-, tre NATO- og tre koalitionsoperationer i 17 forskellige lande. Danmarks deltagelse i internationale operationer bunder i regeringens ønske om at tage et medansvar for forholdene i verden omkring os samt i ønsket om at bidrage til styrkelsen af et internationalt system baseret på lov og ret.

Den fortsat stigende efterspørgsel af militære kapaciteter til at løse opgaver i konfliktområder

ude i verden stiller store krav til forsvaret. Omstillingen af det danske forsvar og det fortsatte fokus på evnen til at udsende militære styrker i internationale operationer inden for FN, NATO eller en koalition af lande er derfor yderst relevant. I 2006 var det målsætningen kontinuerligt at udsende ca. 1.200 soldater i internationale operationer. Det er målsætningen at forøge dette antal til 2.000 soldater i 2009.

Krævende missioner

Formålet med det nuværende forlig på forsvarsområdet er at investere i og opbygge kapaciteter, som er tilstrækkeligt robuste til at imødegå de store krav, der stilles til personalet og materiellet i internationale operationer. De missioner, vi deltager i, er gode eksempler på de krav, der stilles til vores udsendte soldater i dag. Det

De danske soldater deltager i destruering af efterladt ammunition

er både krævende og ikke mindst farlige missioner. Vi har desværre i 2006 været vidne til tab af danske soldater i Irak og hårdt sårede soldater i både Irak og Afghanistan.

Det internationale engagement i 2006

I 2006 har Danmark mere end fordoblet styrkebidraget til den internationale sikringsstyrke i Afghanistan (ISAF). Styrkebidragene i Kosovo og Irak har stort set været fastholdt på samme niveau igennem hele 2006, idet der er foretaget mindre justeringer, ligesom antallet af observatører i 11 FN-missioner har været fastholdt. Slutteligt har Danmark udsendt et større sømilitært bidrag til FN's mission i Libanon i anden halvdel af 2006.

Et væsentligt element i det danske internationale engagement er behovet for en samtidig civil indsats, når der udsendes militære styrkebidrag. Således gennemføres der en væsentlig støtte til genopbygningen ved styrkebidragene i Afghanistan og Irak.

Ambitionsniveauet for det internationale engagement i 2007 er en kontinuerlig udsendelse af kapaciteter svarende til 1.400 soldater. Der sigtes mod at trække bredt på forsvarets kapaciteter i form af personel og enheder fra alle tre værn.

Stabschefen ved den danske bataljon overrækker uddannelsesdiplom til iraker

FN og NATO spiller en væsentlig rolle i Kosovo

Danske soldater bidrager til fred og sikkerhed i Kosovo. Danskerne har ansvaret for et område på størrelse med Lolland.

Den danske bataljons hovedopgave er at bidrage til opretholdelse af fred og sikkerhed for alle i Kosovo. Opgaverne løses blandt andet gennem patruljering, overvågning og ikke mindst dialog med alle de involverede parter i danskernes ansvarsområde ved Mitrovica. Mitrovica er den største by i det nordlige Kosovo.

FN i Kosovo

2006 i Kosovo har været præget af FN's status-

proces, hvor FN's topforhandler Martti Ahtisaari har arbejdet hårdt på at finde en forhandlingsløsning angående Kosovos endelige status. 13 gange har Martti Ahtisaari mødtes med parterne, herunder med delegationer fra Beograd (Serbien) og Pristina (Kosovo). Forhandlingerne blev ikke afsluttet i 2006.

NATO i Kosovo

NATO-styrken er fortsat garanten for opretholdelse af fred og sikkerhed i Kosovo. På trods af at styrken har været i Kosovo siden 1999, og selv om der i 2006 ikke har været større uroligheder, er der fortsat et behov for international tilstedeværelse i Kosovo.

Danmark bidrager fortsat til NATO-styrken i Kosovo (KFOR). Der er i alt ca. 310 danske soldater i KFOR.

Martti Ahtisaari holder møde med NATO's generalsekretær Jaap de Hoop Scheffer

Forsvarsminister Søren Gade på besøg hos de danske styrker i Kosovo

Dansk-fransk samarbejde i Kosovo

Danmark har en bataljon udsendt til det nordlige Kosovo. Den indgår i en fransk brigade. Bataljonens hovedopgave er at skabe og opretholde fred og sikkerhed i sit ansvarsområde ved Mitrovica.

Den danske styrke blev medio 2006 reduceret med ca. 40 soldater, da det baltiske bidrag blev hjemtaget. Bataljonen består af i alt ca. 310 personer i form af en stab, et stabskompagni, et pansret infanterikompagni samt et militærpolitidetachment. Under sin kommando har bataljonen et fransk kompagni – Escadron d'Eclairage et d'Investigation, der er en opklaringseskadron.

Flere soldater til Afghanistan

Forsvaret har i 2006 gennemført en betydelig forøgelse af bidraget til den internationale indsats i Afghanistan. Det danske bidrag er tilknyttet International Security Assistance Force (ISAF), som assisterer den afghanske regering med at udbrede sin myndighed til hele Afghanistan. ISAF bidrager også til at skabe forudsætninger for den civile genopbygning af Afghanistan.

ISAF's indsats er bygget op omkring Provincial Reconstruction Teams (PRT), der patruljerer og løser sikkerhedsmæssige opgaver i provinserne. Et PRT består primært af militære og i mindre omfang civile elementer. Der er først og fremmest tale om styrker, som skal sikre

udbredelsen af den afghanske centralregerings myndighed til hele Afghanistan og understøtte reformarbejdet i sikkerhedssektoren.

Det omfatter afvæbning og demobilisering af tidligere kombattanter med henblik på at reintegrere dem i det afghanske samfund. Det handler om at skabe sikre omgivelser, som kan bane vejen for en national og international genopbygningsindsats.

Indsatsen gennemføres i samvirke med regionale og lokale politiske, militære og religiøse ledere samt ved samarbejde og koordination med internationale organisationer. Indsatsen omfatter endvidere støtte til kapacitetsopbygningen af de afghanske sikkerhedsstyrker.

Danske soldater sikkert tilbage i lejren efter en patrulje i Afghanistan

Danmarks bidrag atter forøget

De danske bidrag ved ISAF's hovedkvarter og lufthavnen i Kabul blev opretholdt i 2006. Det samme gjorde sig gældende for bidragene til det tysk-ledede PRT i Feyzabad, det svensk-ledede PRT i Mazar-e Sharif i det nordlige Afghanistan samt det litauisk-ledede PRT i Chaghcharan i det vestlige Afghanistan samt Kabul.

Desuden udvidede Danmark indsatsen til også at omfatte det sydlige Afghanistan. Det skete som led i, at ISAF's operationsområde blev udvidet med de sydlige og østlige provinser og dermed omfatter hele Afghanistan. Det samlede danske bidrag kom i løbet af 2006 op på ca. 390 soldater, hvorved bidraget næsten blev fordoblet i løbet af et år.

Indsatsen i det sydlige Afghanistan består af et bidrag til det britisk-ledede PRT i Helmand-provinsen samt det regionale ISAF hovedkvarter i Kandahar. Bidragene til det britiske PRT og ISAF's regionale hovedkvarter i Kandahar består primært af en let opklaringseskadron, en artilleripejleradardeling, en enhed til civilt-militært samarbejde (CIMIC) samt en række mindre enheder med stabsofficerer, mekanikere mv.

Støtte genopbygningsprocessen

Opklaringseskadronen indsættes blandt andet for at få informationer om situationen i indsættelsesområdet. Den besøger derfor landsbyerne i Helmand-provinsen for at tale med lokalbefolkningen. Ligesom CIMIC-enheden er soldaterne også på udkig efter genopbygningsprojekter, som kan lette befolkningens dagligdag. Blandt andet uddeles der skole- og undervisningsmaterialer i landsbyerne, ligesom den medfølgende læge i muligt omfang gennemfører mindre undersøgelser og behandling af lokalbefolkningen.

Opklaringseskadronen skal dog også gribe ind over for trusler mod genopbygningsprocessen og støtte udbredelsen af den afghanske regerings autoritet. Det har medført et antal kampe mod Taliban i løbet af efteråret og vinteren 2006.

Støtten til genopbygningsprocessen er endvidere i 2006 blevet styrket ved, at Udenrigsministeriet har sendt en civil rådgiver til Helmand. Han arbejder blandt andet sammen med de danske styrker.

Tidligere operationer

I 2006 var der også stor opmærksomhed på tidligere operationer i Afghanistan. Filmen 'Den hemmelige krig' påstod blandt andet, at regeringen skulle have misinformeret Folketinget ved eksempelvis at have fortiet overladelse af tilbageholdte til amerikansk varetægt. Den 13. december 2006 fremlagde regeringen en redegørelse, der afviste samtlige kritikpunkter. Efterfølgende blev der i andre medier sat spørgsmålstegn ved filmens troværdighed.

Herrer i eget hus

2006 var året, hvor irakerne tog væsentlige skridt mod at blive herrer i eget hus.

Danmarks militære engagement i Irak har på fjerde år til formål at bistå med løsning af sikkerhedsopgaver og støtte genopbygningen og kapacitetsopbygningen. Et centralt element er støtten til opstilling, træning og rådgivning af de irakiske sikkerhedsstyrker. Hermed bidrager de danske soldater til, at der skabes en central sikkerhedsarkitektur. Det er nødvendigt i forbindelse med, at irakerne selv skal overtage ansvaret for sikkerheden i Irak.

Ansvar overdrages til irakerne

Overdragelsen sker gradvist, provins for provins, idet de multinationale styrker spiller en stadig mere tilbagedrækket rolle. Det sker i takt

med, at kapaciteten hos de irakiske sikkerhedsstyrker stiger, og flere opgaver overdrages.

Irakerne er ved at blive herrer i eget hus. Eksempelvis blev al Muthanna-provinsen overgivet til 'Provincial Iraqi Control' i juli 2006 og Dhi Qar-provinsen i september 2006. Således er to af de fire provinser i Sydirak, hvor Danmark og Storbritannien arbejder sammen, blevet overdraget til irakisk kontrol i 2006. Beslutningen om overdragelse var baseret på en fælles vurdering fra koalitionen og den irakiske regerings side.

Situationen i Sydirak

Sikkerhedssituationen i Irak er ikke tilfredsstillende. Dog kan situationen i det sydlige Irak generelt betegnes som lidt bedre end i øvrige dele af landet.

Basra Security Plan

Basra Security Plan har den generelle målsætning at forbedre sikkerhedssituationen, herunder at genetablere lov og orden i Basra City. Planen blev godkendt på irakisk ministerielt niveau den 18. juni 2006. Det er den største og mest ambitiøse plan, som irakerne, herunder de irakiske sikkerhedsstyrker, har iværksat i det sydlige Irak til dato.

Planen omfatter ud over forbedring af sikkerhedssituationen også en række civile initiativer, herunder elementer til forbedring af boligforhold, renovation, reparation af infrastrukturen, forbedringer af skole- og sundhedsfaciliteter, landbrugsudvikling og miljø blandt andet ved etablering af Basra Nationalpark.

Soldat fra det danske militærpoliti underviser irakiske sikkerhedsstyrker

Den britiske division, som den danske bataljon er en del af, har som en del af Basra Security Plan iværksat operation Sinbad. Divisionen gennemfører ved hjælp af såvel irakiske styrker som enheder fra koalitionen sikkerhedsoperationer i udvalgte opgaver, hvorefter der sættes ind med genopbygning og anden støtte. Operationen har vist gode resultater.

Den danske bataljon

Den danske bataljon blev i 2006 fortsat indsat til løsning af sikkerhedsmæssige opgaver i samarbejde med britiske og irakiske styrker, indtil de irakiske sikkerhedsstyrker selv kan varetage ansvaret for sikkerheden i området. Den danske bataljon forestår fortsat rådgivningen og monitorering af opstillede irakiske sikkerhedsstyrker i det danske område.

Operation Sinbad

Operation Sinbad er den militære del af Basra Security Plan. Den danner rammen for de enkeltoperationer, som også den danske bataljon deltager i. Operation Sinbad blev iværksat den 27. september 2006. Det primære formål er at forbedre sikkerhedssituationen.

I den senere tid har bataljonen i Irak især fokuseret på uddannelsesprojekter

Forsvarets bidrag til genopbygningsprojekter i Irak

Den danske genopbygningsbistand i Irak koordineres af Udenrigsministeriets styringsenhed i Basra. Forsvarets primære opgave er at tage sig af de sikkerhedsmæssige opgaver, mens Udenrigsministeriet har det primære ansvar for genopbygningen. Der er i alt bevilget 500 mio. kr. til genopbygning og humanitær bistand til Irak. Heraf har forsvaret siden juni 2003 faciliteret en række mindre projekter for ca. 18,5 mio. kr., svarende til ca. 3% af den samlede bevilling. Den danske bataljon har også gennemført CIMIC-projekter finansieret af forsvaret for ca. 1,4 mio. kr.

Herudover støtter forsvaret Udenrigsministeriets andre projekter i Irak med fx beskyttelse, logistik og transport. Forsvarets samlede bidrag til genopbygningen af Irak er således en del af den samlede danske strategi for Irak. Forsvarets indsats har her været rettet mod sundhed, ud-

dannelse og lokal administration. Genopbygningsaktiviteterne har generelt haft et højere tempo i 2006 end tidligere.

I den seneste tid har bataljonen især fokuseret på uddannelsesprojekter. De danske soldater har således blandt andet opført to klasseværelser på al-Aleyah Primary School for piger i al-Dayr. Af igangværende projekter kan nævnes opførelse af klasseværelser på skoler i henholdsvis al-Thora, al-Koahib og al-Mosalin samt etablering af en sportsklub i Talha med tilhørende fodbold-, volleyball- og basketballbaner samt fire fodboldbaner i al-Qurnah. Herudover har de danske soldater gennemført en række infrastrukturprojekter i al-Hartah-distriktet, såsom indkøb og installering af vandpumper på Garma-vandværket og indkøb og opsætning af isolationsstiger på al-Hartah Power Station samt asfaltering af veje i den nordlige del af Bahan i al-Hartah-distriktet.

Litauisk tilknytning til Danske Division

Under en underskrivelsesceremoni på Haderslev Kaserne den 31. august overværede forsvarsminister Søren Gade sammen med sin litauiske kollega, Juozas Olekas, forsvarsscheferne fra Litauen og Danmark underskrive et memorandum of understanding om Litauens tilknytning af sin infanteribrigade til Danske Division.

Det første skridt i tilknytningen af den litauiske brigade blev taget under et dansk-litauisk forsvarsministermøde i sommeren 2005 med underskrivelsen af en hensigtserklæring. Bistået af Danish Advisory and Training Staff (DATS) har Litauen opbygget sin brigade, så den vil være klar til indsættelse som en dispositionsenhed under Danske Division.

i internationale operationer. For divisionen er tilknytningen af den litauiske brigade en udfordring, som vil stille store krav til samarbejdsevnen ved divisionens stab og enheder.

Underskrivelsesceremonien på Haderslev Kaserne markerede kronen på værket for landenes hidtidige forsvarssamarbejde. Ceremonien markerede en succes. Ikke alene for de litauiske hærstyrker, som har undergået en stor udvikling, men også for Danske Division.

Samarbejdet forventes at blive til stor gavn for begge lande.

Nære bånd

Tilknytningen af brigaden er et synligt resultat af de nære bånd mellem Litauen og Danmark. Mange års tæt forsvars- og sikkerhedspolitisk samarbejde – ikke mindst i missionsområder som Balkan, Irak og Afghanistan – ligger til grund for aftalen.

Tilknytningen medfører, at Litauen knytter sig til NATO's styrkestruktur gennem et tæt samarbejde med Danske Division, der indgår i det britisk ledede korps (ARRC) og i Multinational Corps North East i NATO's styrkestruktur.

Samarbejdet vedrører blandt andet deltagelse i øvelser, arbejde i divisionsstaben og udstationering af litauiske officerer i Danmark. Det vil skabe øget evne til tæt samvirke og dermed fremme muligheden for fremtidigt samarbejde

Søren Gade (th.) sammen med sin litauiske kollega, Juozas Olekas

Libanon-evakueringen – den største danske evakuering siden 2. verdenskrig

Beredskabsstyrelsen og forsvaret støttede evakueringen af 5.800 danskere fra Libanon til Danmark

Midt i ferietid og julihede støttede forsvaret og beredskabet evakueringen af 5.800 danskere fra Libanon til Danmark. Evakueringen skete til lands, til vands og i luften, fra grænseområder og fra zoner med kamphandlinger, og så blev den gennemført på international rekordtid.

Allerede få dage efter udbruddet af krisen mellem Israel og Hizbollah i løbet af sommeren 2006 besluttede den danske regering at iværksætte det, der vil gå over i historiebøgerne som den største danske evakueringsindsats siden 2. verdenskrig. Danske statsborgere og udlændinge med fast bopæl i Danmark, som var strandet i Libanon, skulle have mulighed for at lade sig evakuere hjem til Danmark. På et tidspunkt forlød det, at der opholdt sig op

imod 10.000 danskere i Libanon, men evakueringen kom til at omfatte godt 5.800 personer. Herunder var et væsentligt antal strandet i forskellige zoner præget af kamphandlingerne i det sydlige Libanon.

For at igangsætte den store operation aktiverede Udenrigsministeriet den internationale operative stab, som både Forsvarsministeriet, Beredskabsstyrelsen og Forsvarskommandoen er medlemmer af. Meget hurtigt blev der ved indledt et tæt samarbejde mellem de relevante offentlige myndigheder og private organisationer som for eksempel rejsebranchen, ngo'er, forsikringsselskaber, SAS og danske lufthavne.

Beredskabsstyrelsen rykker ud

Mellem den 15. og den 28. juli 2006 udsendte Beredskabsstyrelsen i alt 52 mænd og kvinder til Libanon, Syrien og Cypern. De var læger, sygeplejersker, psykologer, nødbehandlere, logistik- og it-eksperter. Deres opgaver handlede primært om at registrere, indkvartere, yde sundhedsfaglig bistand og sørge for forplejning til de flygtende danskere. Derudover støttede personellet med at organisere og sikre transporten hjem til Danmark. For eksempel bistod de i Beirut den danske ambassade med at skaffe folk sikkert ad søvejen til Cypern.

Beredskabsstyrelsen udsendte i alt 52 mænd og kvinder til Libanon, Syrien og Cypern

Ud over de 52 mænd og kvinder sendte Beredskabsstyrelsen materiel i form af blandt andet telte, et medicinsk støttemodul og it- og kommunikationsudstyr til området.

Det var første gang, at Beredskabsstyrelsen støttede den danske stat med at evakuere danskere fra et konfliktområde.

– Tre indtryk har brændt sig fast på nethinden. Først det fine samarbejde mellem folk fra Udenrigsministeriet, politiet, Dansk Røde Kors og beredskabet. Dernæst erfaringen, at Beredskabsstyrelsen kan mobilisere kvalificeret mandskab i tilstrækkeligt omfang til en sådan opgave. Men det stærkeste indtryk var at møde så mange danskere af anden etnisk oprindelse, der alle brændende ønskede sig en ting: at komme hjem til Danmark, siger Michael Elmquist, leder af Beredskabsstyrelsens hold i Damaskus.

Forsvaret – en transportmæssig succeshistorie

Også forsvaret støttede evakueringsindsatsen – både til vands og i luften. Søværnets Operative Kommando stod for chartringen af kataranfærgen Alkioni i perioden 19.-29. juli, der fragtede hundredevis af danskere og andre nationaliteter fra Beirut. En mindre stab af søofficerer stod for at styre færgens indsats i evakueringen.

Flyvertaktisk Kommando chartrede fly og gennemførte i alt 10 flyvninger med en kapacitet til i alt 2.650 personer. Desuden stillede Flyvertaktisk Kommando et Hercules transportfly på beredskab i hele perioden.

Libanon-indsatsen viste, at beredskabet og forsvaret var i stand til hurtigt at støtte Udenrigsministeriet med et stort antal af personel, materiel og transportstøtte i form af fly og skibe. Forsvarsministeriet vurderer, at beredskabet og forsvaret også i fremtiden vil kunne støtte i lignende indsatser i forbindelse med for eksempel humanitære operationer og naturkatastrofer.

Danmarks indsats i FN

Danmark var i 2006 medlem af Sikkerhedsrådet og har bidraget til 12 forskellige FN-missioner rundt om i verden. Særligt har indsatsen i Libanon fyldt meget.

Danmark havde i 2006 plads i FN's Sikkerhedsråd som ikke-permanent medlem. Danmark har i den forbindelse været et af de 15 medlemslande af Sikkerhedsrådet, der har været bemyndiget til at træffe bindende beslutninger for FN's 192 medlemslande. Danmark har gennem

sin plads i Sikkerhedsrådet behandlet de mange FN-missioner, der er i gang rundt om i verden. Men emner som terrorbekæmpelse, forbedring af FN's evne til konflikthåndtering, Afrika og styrkelse af den internationale retsorden har også stået højt på dagsordenen.

Libanon

Danmark blev i 2006 anmodet om at bidrage med flådefartøjer til den udvidede FN-styrke i Libanon (UNIFIL) i den østlige del af Middel-

Dansk flådefartøj klar til at sejle til Libanon

FN 50 år

Den 7. november 2006 fejredes 50-året for oprettelsen af den første danske FN-kommando. De danske enheder indgik i UNEF-missionen i Mellemøsten som en del af den dansk-norske DANOR-bataljon. Danmark var således med fra første færd og har en lang tradition for at deltage i FN-missioner verden over. Mellem 1956 og 1967 deltog ca. 11.000 danske soldater i missionen.

havet ud for Libanons kyst. Det danske bidrag blev tilbudt FN i medfør af Folketingsbeslutning B146 om et sømilitært bidrag til UNIFIL.

UNIFIL's flådestyrke begyndte den 15. oktober 2006 med at patruljere kysten ud for Libanon. Patruljeringen skal støtte den libanesiske grænsekontrol blandt andet med henblik på at forhindre tilførsel af våben mv. I første rotationsrunde, der udløb den 7. december 2006, bidrog Danmark med to Standard Flex skibe af Flyvefisk-klassen, GLENTEN og RAVNEN. I flådestyrkens anden rotationsrunde, der løber fra den 8. december 2006 til og med den 31. marts 2007, bidrager Danmark med ét Standard Flex skib, VIBEN. Desuden er der udsendt et logistisk element til Limassol på Cypern samt en forbindelsesofficer til den tyske stab.

Forsvaret deltog i 12 FN-missioner i 2006

- Kosovo UNMIK
- Georgien UNOMIG
- Afghanistan UNAMA
- Indien/Pakistan UNMOGIP
- Mellemøsten UNTSO
- Eritrea/Etiopien UNMEE
- Sudan UNMIS
- Demokratisk Republik Congo MONUC
- Liberia UNMIL
- Vestsahara MINURSO
- Irak UNAMI
- Libanon UNIFIL

Markante danske resultater på NATO-topmødet i Riga

NATO afholdt topmøde i Riga den 28.-29. november 2006. Fra dansk side deltog statsministeren og forsvarsministeren i mødet. Hovedemnet i Riga var NATO's operation i Afghanistan.

Afghanistan

Hovedemnet i Riga var NATO's operation i Afghanistan, ISAF. NATO's operation er vigtig, ikke blot for Afghanistan, men også for international sikkerhed. At den lykkes, har også betydning for NATO's troværdighed.

Erklæringen fra topmødet rummede et stærkt budskab om solidaritet i Alliancen. Landene gav tilsagn om at sikre, at ISAF har tilstrækkelige styrker, ressourcer og fleksibilitet til at sikre operationens fortsatte fremgang.

Samtænkning

I dansk optik var der grund til at være særligt tilfreds med, at der på topmødet var stærk og bred opbakning til det danske initiativ om øget samtænkning.

Samtækningsinitiativet i NATO-regi blev kickstartet med et seminar i Danmark i 2005. Det handler om at skabe bedre og tidligere koordinering af det internationale samfunds civile og mili-

tære indsatser. Freden kan ikke vindes alene med militære midler. Det blev derfor på topmødet besluttet, at der i Alliancen skal igangsættes et arbejde med at udvikle forslag til en mere koordineret brug af NATO's egne krisestyringsinstrumenter og at styrke det praktiske samarbejde med partnere, FN, EU og andre internationale organisationer, ngo'er samt lokale aktører i planlægningen og gennemførelsen af Alliancens igangværende og fremtidige operationer (se særskilt artikel).

Transformation, NATO Response Force og kapaciteter

Inden for det mere forsvarsmæssige område var der særligt tre vigtige beslutninger på topmødet. For det første godkendte og offentliggjorde topmødet nye retningslinjer for NATO's fortsatte transformation. Der er tale om den såkaldte Comprehensive Political Guidance – også kaldet CPG. CPG udstikker retningslinjer til de militære planlæggere for Alliancens fortsatte transformation og udvikling af kapaciteter i de næste 10-15 år.

CPG angiver, hvilke militære kapaciteter der særligt vil være brug for i fremtiden. Det er primært kapaciteter, som understøtter internationale operationer. NATO vil således prioritere opstilling og udvikling af styrker, der er anvendelige og fleksible, og som kan udsendes med kort varsel. Tilsvarende stilles der store krav til samarbejde og samvirke. Dette fokus vil medvirke til at styrke omstillingen i de nationale forsvar. Retningslinjerne svarer i vid udstrækning til de nationale krav til det danske forsvar.

Et andet vigtigt transformationsemne på topmødet var NATO's udrykningsstyrke – NATO Response Force (NRF). Topmødet erklærede NRF for fuldt operationel (se særskilt artikel om NRF).

For det tredje gjorde topmødet status over tilvejebringelsen af centrale kapabiliteter. Der har været tale om betydelige fremskridt, eksempelvis på strategisk søtransport, hvor Danmark har tilvejebragt betydelige kapaciteter. Tilsvarende har der også været fremskridt for så vidt angår strategisk lufttransport. Topmødet bød et nyt multinationalt initiativ vedrørende tilvejebringelse af et antal strategiske transportfly (C-17) velkommen.

Danmark vil deltage i initiativet med 200 flyvetimer om året. Endvidere underskrev man i forbindelse med topmødet den første udviklingskontrakt for Alliancens taktiske missilforsvarsprogram. Endelig var man enige om at fortsætte drøftelserne om mu-

lighederne for at etablere et strategisk missilforsvar.

NATO-aspiranter

Topmødet bød som ventet ikke på nye invitationer til NATO. Men der blev sendt opmuntrende signaler til de tre aspirantlande (Kroatien, Makedonien og Albanien) om, at NATO's dør fortsat er åben, og at de tre lande skal fortsætte deres reformbestrebelse.

Til gengæld var der på topmødet enighed om at tilbyde medlemskab af Partnerskab for Fred (PfP) og Det Euro-Atlantiske Råd (EAPC) til Serbien, Montenegro og Bosnien-Hercegovina.

NATO's topmøde i Riga, november 2006

- Stærk opfordring til alliancesolidaritet i Afghanistan – NATO's troværdighed er på spil
- Bred opbakning til det danske samtækningsinitiativ
- Godkendelse af Comprehensive Political Guidance – retningslinjerne for NATO's fortsatte transformation
- NATO's hurtige udrykningsstyrke, NRF, erklæret fuldt operativ
- Underskrivelse af en udviklingskontrakt for et taktisk missilforsvarssystem, der fra 2010 vil kunne give beskyttelse til udsendte NATO-styrker. Kontrakten har ikke umiddelbart nogen relation til de amerikanske planer om et strategisk missilforsvar
- Anerkendelse af et multinationalt lufttransportinitiativ med dansk deltagelse
- Positive signaler til potentielle nye medlemslande – NATO's dør er fortsat åben
- Tilbud om partnerskaber til Serbien, Montenegro og Bosnien-Hercegovina

Statsministeren og forsvarsministeren til NATO-topmøde i Riga

Dansk fanebærer til NATO-topmødet i Riga

Danmark var repræsenteret ved overkonstabel Martin Juhler Dinesen Pedersen (nr. to fra venstre)

I forbindelse med åbningen af NATO-topmødet den 28. november 2006 i Riga blev der gennemført en ceremoni til ære for militært personel fra de 26 NATO-lande, som har gjort tjeneste i en NATO-operation. Hvert NATO-land var repræsenteret ved en soldat, der selv har gjort eller fortsat gør tjeneste i en NATO-operation.

Danmark var repræsenteret ved overkonstabel Martin Juhler Dinesen Pedersen. Martin Pedersen er 29 år og gør tjeneste ved Let Opklaringseskadron, Bornholm, fra Gardehusarregimentet, Slagelse. Eskadronen er en af de enheder i dansk forsvar, som i nyere tid har været udsendt flest gange.

Martin Pedersen har senest i sensommeren/efteråret 2006 været udsendt til NATO's operation, ISAF, i det sydlige Afghanistan, herunder gjort tjeneste i Musa Qala. Martin Pedersen udmærkede sig her ved stort mod, lederskab og initiativ i forbindelse med de krævede forhold, som den danske enhed arbejdede under.

Martin Pedersen har tidligere i 2002 været udsendt med eskadronen til den tidligere jugoslaviske republik Makedonien i forbindelse med NATO-operationen Task Force Fox. Martin Pedersen har endvidere været udsendt til Irak i perioden december 2002 – november 2003.

Samtænkning – fra forsvarsforlig til NATO-topmødet i Riga

NATO-topmødet i Riga i november 2006 var den foreløbige kulmination på flere års dansk arbejde med at løfte ideerne bag det nationale danske samtækningsinitiativ op på et internationalt niveau.

Siden indgåelse af det nuværende forsvarsforlig har civile rådgivere i både Afghanistan og Irak under Udenrigsministeriet i samarbejde med de udsendte danske styrker lokalt sikret, at den danske genopbygningsindsats går hånd i hånd med den militære indsats.

Multilateral indsats i NATO

Ved NATO-topmødet i Riga fastslog stats- og regeringslederne for første gang, at der er en klar gensidig afhængighed mellem de militære og civile aktørers indsats i konfliktområder. Navnlig erfaringerne fra Balkan og Afghanistan, men også Irak har vist, at den militære indsats bør gå hånd i hånd med en substantiel civil indsats for at sikre en bæredygtig udvikling af levevilkårene for civilbefolkningen.

I erkendelse heraf blev man derfor i Riga enige om, at NATO skal udarbejde forslag til styrkelse af det praktiske samarbejde på alle niveauer med partnere, FN, andre internationale organisationer, ngo'er og lokale aktører i planlægningen og gennemførelsen af nuværende og kommende operationer.

Det nationale samtækningsinitiativ

Udgangspunktet for det danske samtækningsinitiativ i NATO var det nationale danske samtækningsinitiativ, der blev lanceret tilbage i 2004 i forbindelse med indgåelse af det nuværende forsvarsforlig. Med dette initiativ blev der skabt et solidt fundament for samarbejdet mellem de danske civile og militære aktører såvel hjemme i selve planlægningsfasen som i forbindelse med gennemførelsen af selve operationerne.

Det videre arbejde

At det lykkedes at sætte samtænkning på dagsordenen i Riga viser, at Danmark gennem en fokuseret og målrettet tilgang kan gøre en forskel internationalt til trods for vores beskedne størrelse.

Det kommende år vil arbejdet med samtænkning i NATO navnlig fokusere på at udarbejde et konkret forslag til styrkelse af NATO's samarbejde med civile aktører. Også her vil Danmark gøre en indsats for at fastholde det momentum, der blev opnået i Riga.

Forsvarsministeriets 8. kontor arbejder med samtænkning

NATO Response Force klar til indsættelse

NATO's hurtige reaktionsstyrke, NATO Response Force – i daglig tale NRF – er med meget kort varsel klar til at rykke ud til verdens brændpunkter. Under NATO-topmødet i Riga blev styrken erklæret fuldt operativ.

Styrken, som består af cirka 26.000 mand fra alle værn, er en højt kvalificeret multinational militær styrke med kapaciteter, som er helt på forkant med den teknologiske udvikling. NRF opretholder et højt beredskab – de første dele af styrken er klar til indsættelse på fem dage. Kapaciteterne giver styrken evnen til at varetage alt fra fredsstøttende operationer og evakueringsoperationer til egentlige krigsopgaver.

Styrken er allerede blevet afprøvet i sine kerneopgaver, senest under sommerens afsluttende øvelse på Kap Verde-øerne ud for den afrikanske vestkyst. Styrken deployerede over stor afstand til et fremmed miljø og løste her de stillede opgaver meget tilfredsstillende. Men det er ikke kun på øvelser, NRF allerede har bevist sit værd og sin berettigelse. Således var dele af NRF indsat i de amerikanske sydstater til støtte for hjælpeindsatsen efter orkanen Katrina. Desuden bistod NRF med blandt andet ingeniørenheder i Pakistan i 2005 efter jordskælvkatastrofen.

Danmark stillede gennem hele 2006 militære kapaciteter til rådighed for NRF, blandt andet store transportskibe, kampfly og transportfly.

NATO Response Force er med meget kort varsel klar til at rykke ud til verdens brændpunkter

NATO Response Force øvelse på Kap Verde-øerne

NATO Response Force

NRF er en permanent tilgængelig, multinational, fælles styrke med en yderst hurtig reaktionsevne. Styrken vil kunne indsættes med kort varsel. NRF består af enheder fra medlemslandene, men styrker fra NATO's partnerlande kan også deltage i visse opgaver.

Det nordiske forsvarssamarbejde

Danmark deltager aktivt i det nordiske forsvarssamarbejde, der omfatter forsvarsrelaterede emner og spørgsmål. Samarbejdet har i de senere år været inde i en positiv udvikling og har især inden for sikkerhedssamarbejdet medført mærkbare resultater. Dette har blandt andet resulteret i en høj nordisk profil på Balkan.

Det nordiske forsvarssamarbejde

De nordiske lande gennemfører regelmæssige møder og aktiviteter på både politisk og militært niveau, herunder også to årlige forsvarsministermøder. Møderne bruges dels til at udveksle synspunkter og erfaringer, dels til at drøfte konkrete samarbejdsområder.

Samarbejdet omfatter blandt andet et militært samarbejde i Nordic Coordinated Arrangement for Peace Support Operations, populært kaldet NORDCAPS, samt et forsvarsmaterielsamarbejde i Nordic Armaments Cooperation, benævnt NORDAC.

NORDCAPS blev etableret 1998 med det formål at styrke de nordiske landes evne til at operere sammen i internationale militære operationer inden for rammerne af FN, NATO, OSCE og eventuelt EU. Det danske forsvarsforbehold udelukker dansk deltagelse i EU-militære operationer.

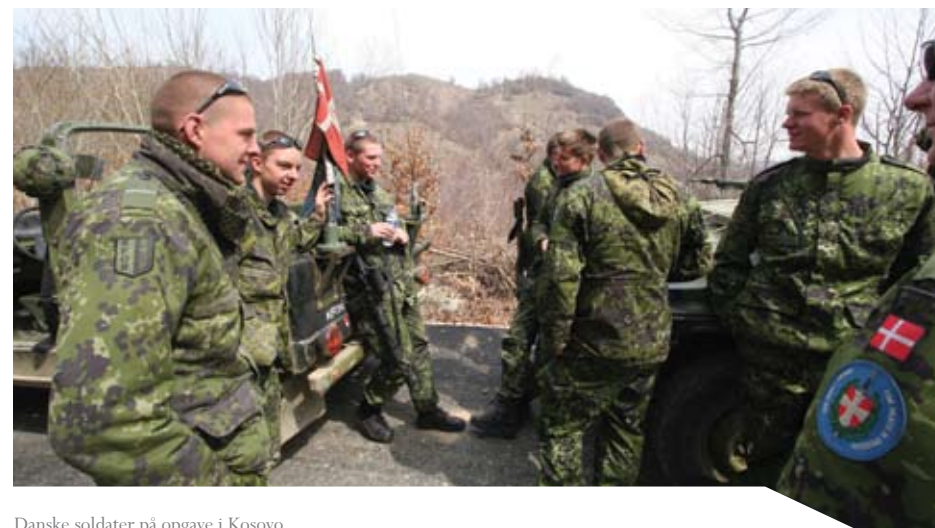
Situationsbestemt samarbejde

I 2006 besluttede de nordiske forsvarsministre at justere NORDCAPS, så det operative samarbejde i højere grad gennemføres situationsbestemt. Det betyder, at det tidligere styrkeregister er blevet nedlagt, og at man i stedet samarbejder i konkrete internationale missioner.

Et eksempel på et nordisk samarbejde er Mazar-e Sharif i Afghanistan, hvor Danmark deltager i det svensk ledede Provincial Reconstruction Teams, PRT. Det blev under dansk formandsskab i 2004 besluttet, at NORDCAPS skulle udvides til også at omfatte koordination af sikkerhedssamarbejde. Det såkaldte Nordiske Initiativ, der omfatter en fælles nordisk indsats for at støtte sikkerhedssektorreformer på Vestbalkan, er et godt eksempel på dette.

Møde i styregruppen for Nordisk Initiativ, som består af eksperter i forsvarssamarbejde fra alle de nordiske lande

Danske soldater på opgave i Kosovo

Sverige har i 2007 formandskabet for det nordiske forsvarssamarbejde. Se mere på nordcaps.org. Danmark overtager formandskabet i 2008.

De nordiske lande har desuden i 2006 indledt et samarbejde med de baltiske lande om støtte til Ukraine.

NORDAC blev etableret i 1994 for at opnå finansielle, teknologiske og/eller industrielle fordele for de nordiske lande inden for forsvarsmaterielområdet. I en række arbejdsgrupper nedsat af NORDAC udveksles åbent informationer om de nationale materielanskaffelsesplaner for at finde og udnytte muligheder for fælles udvikling, anskaffelse og vedligeholdelse inden for materielområdet.

Fra inspektion til ekspedition

Søværnets inspektionsskib VÆDDEREN vil under Galathea 3-ekspeditionen fra august 2006 til april 2007 tilbagelægge ca. 50.000 sømil svarende til to gange Jorden rundt. Det har krævet en stor ombygning at forvandle inspektionsskibet til et ekspeditionsfartøj med plads til forskere, journalister, børn og unge.

Der er langt fra Nordatlanten, hvor VÆDDEREN normalt gør tjeneste som inspektionsskib, til fjerne destinationer som Galapagos, Grønland og de tidligere danske tropekolonier i Vestindien. Og på Galathea 3-ekspeditionen er der ikke kun brug for VÆDDERENs evne til at pløje igennem næsten en meter tyk havis. Der er også brug for top-avanceret forskningsudstyr og en fordobling af antallet af køjepladser.

Indtil Sydney har VÆDDEREN

- sejlet 27.529 sømil på 2.215 timer
- besøgt syv lande på tre kontinenter
- kabyssen har forberedt 12.415 måltider

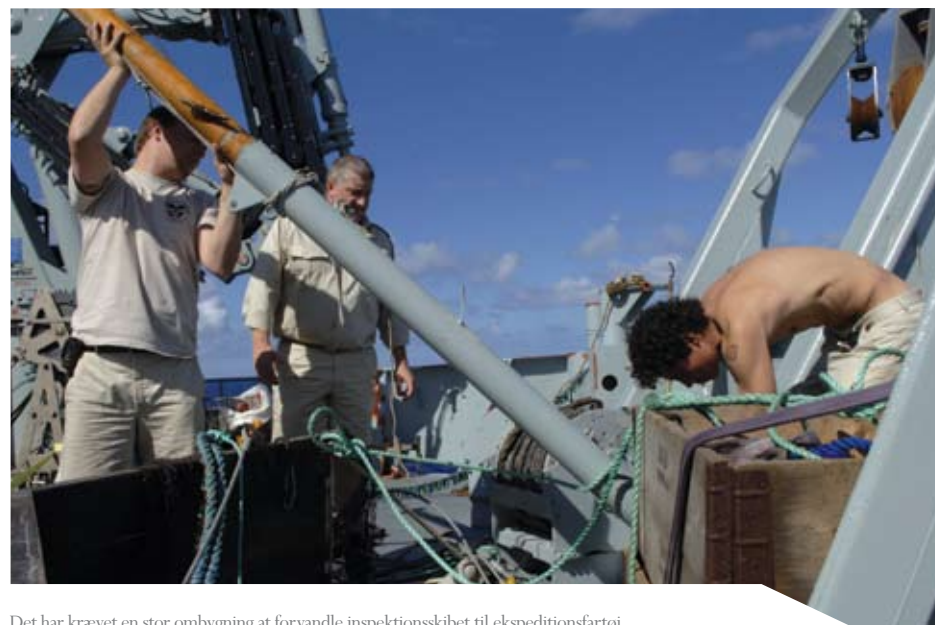

I Sydney blev VÆDDERENs besætning udskiftet. Da var ekspeditionen nået halvvejs

Galathea 1 og 2

I rækken af store danske ekspeditioner træder de to tidligere Galathea-ekspeditioner frem. Korvetten Galathea 1 sejlede på verdenshavene fra 1845 til 1847. Ekspeditionens hovedformål var, ud over undersøgelsen af Nicobarerne, at overdrage kolonierne Trankebar og Frederiksnagore i Indien til Det Britisk-Ostindiske Kompagni, at udbygge Kina-handlen og at oprette nye handelstraktater.

Godt 100 år senere – fra 1950-52 – drog Galathea 2 på dybhavsekspedition. De videnskabelige resultater fra ekspeditionen oversteg på mange punkter forventningerne. Opdagelser påviste blandt andet et rigt dyreliv på selv de største havdybder.

Det har krævet en stor ombygning at forvandle inspektionsskibet til ekspeditionsfartøj

Skibstype	Inspektionsskib af Thetis-klassen
Byggeår	1990
Bredde	14,5 meter
Længde	112,5 meter
Dybgang	6 meter
Besætning	99 søfolk, forskere og formidlere
Bevæbning	76 mm kanon
Deplacement	3780 t
Fart	20 knob

Den store ombygning

Helikopterdækket måtte vige pladsen for en forskerby bygget op af containere, da inspektionsskibet VÆDDEREN i første halvår af 2006 gennemgik en omfattende ombygning. Der blev installeret avanceret forskningsudstyr, fryseplads og fiskeredskaber.

En fordobling af antallet af køjepladserne om bord var nødvendig for at gøre plads til de 49 forskere, journalister, børn og unge, der nu gør søværnets besætning på 50 mænd og kvinder selskab.

Alt sammen for at forvandle VÆDDEREN fra inspektions- til ekspeditionsskib.

Et tilløbsstykke

Flere tusinde mennesker var fredag den 11. august 2006 forbi Amaliekajen i København for at få et glimt af skibet inden afgang. Klokken 18.45 lagde VÆDDEREN fra kaj, besvarede sa-

lutten fra Sixtus Batteriet og stævnede ud på en jordomsejling. Den tredje Galathea-ekspedition var en realitet.

Halvvejs

Da VÆDDEREN ankom til Sydney den 10. december 2006 var ekspeditionen ca. halvvejs. VÆDDERENs militære besætning blev udskiftet i Sydney. Det blev markeret med en officiel parade, hvor forsvarsminister Søren Gade og chefen for Søværnets Operative Kommando, kontreadmiral Nils Wang, deltog.

Når VÆDDEREN den 25. april 2007 stævner ind, vil skibet have tilbragt 215 døgn i søen og 42 dage i havn.

Forsvarsminister Søren Gade taler til Galatheas besætning i Sydney

Uddrag af forsvarsminister Søren Gades tale til de to besætninger

Til den afgående besætning

'I har deltaget i en ekspedition, der ligesom de foregående to Galathea-ekspeditioner vil blive husket mange år fremover. I har udført opgaven på en særdeles professionel og fleksibel måde, og jeres bistand og service til de mange forskningsprojekter har været meget værdsat.'

Til den tilgående besætning

'Ekspeditionen vil bringe jer til steder, det danske søværn ikke har været tidligere, og der vil – uden tvivl – være udfordringer, som kræver såvel omtanke som dygtighed. Brug jeres erfaring – vær åbne og positive – så er jeg sikker på, at også denne del af ekspeditionen vil blive en succes. Pas godt på jer selv og hinanden'.

Ny politisk aftale om redningsberedskabet

Værnepligtige fra Beredskabsstyrelsen Nordjylland assisterer ved oprydning efter brokollaps ved Aalborg

Den politiske aftale om redningsberedskabet fra 2002 udløb med udgangen af 2006. Derfor har forsvarsministeren i slutningen af 2006 afholdt møder med repræsentanter for alle partier i Folketinget med henblik på at indgå en ny aftale i 2007.

Nye trusler kræver nye tiltag

De sikkerhedspolitiske udfordringer og risici, som Danmark står over for i en globaliseret verden, har ændret sig markant. Det betyder, at kravene til beredskabet og dets opgaver og kapaciteter udvikler sig. Regeringen har blandt andet

på den baggrund i november 2005 offentliggjort en handlingsplan for bekæmpelse af terror.

Regeringens politik for beredskabet fra juni 2005

Ud over terrorhandlingsplanen er regeringens politik for beredskabet fra juni 2005 et vigtigt grundlag for regeringens oplæg til ny aftale. Politikken indeholder otte prioriterede indsatsområder, herunder blandt andet vedrørende uddannelse, øvelser, planlægning, koordination, indsats, forebyggelse og internationalt samarbejde.

På hvert indsatsområde er opstillet en række

Det fremgår af regeringens terrorhandlingsplan, at regeringen blandt andet har besluttet at styrke indsatslederuddannelsen og krisestyringsøvelser. I handlingsplanen henvises også til en række allerede besluttede tiltag, herunder blandt andet etablering af det landsdækkende radiokommunikationssystem, en fælles internetportal kriseinfo.dk samt et CBRN-institut (kemisk, biologisk, radiologisk og nukleart), der kan varetage alle CBRN-specialopgaver relateret til sikkerhedsmæssige trusler. Terrorhandlingsplanen kan læses på stud.dk.

initiativer, der skal medvirke til, at beredskabet til stadighed arbejder for at reducere sårbarheden og øge robustheden i samfundet i forhold til de nye udfordringer og risici.

Samling af forsvaret og det statslige redningsberedskab

På grundlag af arbejdet med samlingen af det statslige redningsberedskab og forsvaret er der inden for Beredskabsstyrelsen også fundet effektiviseringsgevinster ved samling af støt-tefunktioner i styrelsen med de administrative fællesskaber.

Dette gælder blandt andet i forhold til personeltjeneste og ved samling mv. inden for skolestrukturen, hvor visse uddannelser og kurser foreslås sammenlagt, og hvor ministerområdets samlede kapacitet af undervisningsfaciliteter foreslås udnyttet bedre.

Oplæg til en ny politisk aftale

Regeringens oplæg til den nye aftale kan læses på Forsvarsministeriets hjemmeside.

Hovedindholdet af oplægget til en ny politisk aftale om redningsberedskabet er:

- Implementering af terrorhandlingsplanen
- Implementering af samlingen af beredskab og forsvar
- Nedlæggelse af krigsberedskaber
- Videreførelse af en række besluttede initiativer, herunder Beredskabsstyrelsens Frivilligcenter i Hedehusene
- Styrkelse af redningsberedskabets internationale indsats med nyt materiel (blandt andet moduler til indsats over for katastrofer i forbindelse med jordskælv, oversvømmelser eller terror)

Styrket samarbejde om civilbeskyttelse i EU

Med mellemrum ser vi i medierne, hvordan Danmark i samarbejde med andre lande med meget kort varsel sender fly med katastrofebistand til lande såvel tæt på som fjernt fra Europa efter omfattende katastrofer. Denne katastrofebistand forventes i fremtiden i større grad at blive koordineret gennem EU-samarbejdet på civilbeskyttelsesområdet. En central styrkelse af samarbejdet bygger på danske forslag.

Omfanget af katastroferne bliver ofte større på grund af teknologiens og samfundets generelt øgede sårbarhed. Der konstateres nye dimensioner i katastroferne som resultat af terrortruslen, der fører flere komplekse og skræmmende våben med sig, såsom anvendelse af eksempelvis kemiske og biologiske kampmidler.

Erfaringerne viser, at intet land kan håndtere bredden af de nye og grænseoverskridende trusler alene, hvilket i forhold til tidligere tider i højere grad fordrer større helhedssyn og et øget internationalt samarbejde.

Et sådant samarbejde på civilbeskyttelsesområdet åbner mulighed for at udveksle erfaringer og sikre grundlag for gensidig katastrofebistand, når katastrofer udfordrer det nationale beredskab.

Styrket beredskab med danske forslag

I 2006 var forhandlingerne om en ny, styrket aftale på civilbeskyttelsesområdet en særlig vigtig opgave for Forsvarsministeriet. I EU blev målet nået ved at styrke og samle de nuværende aftaler i én fælles aftale med et budget på 189,8

mio. euro (ca. 1,4 mia. dkr.) for de kommende syv år frem til 2014.

Den nye aftale giver blandt andet mulighed for at kunne EU-finansiere akut flytransport til katastrofer.

Et andet element i den nye aftale er blevet til på initiativ fra den danske regering. Med baggrund i tsunamien i 2004 foreslog den danske regering, at EU opbyggede et modulbaseret katastrofeberedskab. Dette beredskab består af forskellige forberedte ressourcer i form af moduler, der stilles til rådighed af EU-landene. Det kan eksempelvis være lejrmoduler med telte,

tæpper og kontorfaciliteter.

De forberedte moduler kan afsendes til alle typer af katastrofer som eksempelvis jordskælv, oversvømmelser eller efter terrorangreb. Danmark blev anmodet om at udvikle modulkonceptet. Forsvarsministeriet påtog sig formandskabet for en EU-arbejdsgruppe, der fremlagde en rapport i februar 2006, som angav udviklingsveje for EU's modulkoncept.

Disse og flere forslag indgår nu i den nye fælles aftale om civilbeskyttelse, som fik politisk støtte i december 2006 og formelt ventes vedtaget i første halvår af 2007.

EU's stats- og regeringschefer fremhævede på EU-topmødet i december 2006, at civilbeskyttelse er et område, der yderligere skal udbygges og styrkes i håndteringen af de nye trusler og risici.

Danmark var vært for en EU-øvelse for civilbeskyttelse i indsatsen mod terrorisme i september 2006. Her øves samarbejde mellem en række EU-landes beredskaber efter en terrorhændelse i Storebæltstunnelen ved Korsør.

Frivillige i redningsberedskabet

Anvendelsen af frivillige til operative opgaver i redningsberedskabet var et centralt element i den politiske aftale om redningsberedskabet for årene 2003 til 2006. Beredskabsstyrelsen anvender i stort omfang frivillige. Kommunerne har i forligningsperioden fastholdt antallet af frivillige, og hjemmeværnets frivillige indgår som en ekstra ressource for redningsberedskabet i tilfælde af særligt store eller langvarige hændelser, som eksempelvis orkan og stormflod.

Beredskabsstyrelsens frivillige

Ved indgangen til forligningsperioden anvendte Beredskabsstyrelsen stort set ikke frivillige til løsning af opgaver i det daglige beredskab. Beredskabsstyrelsens fokus på anvendelse af frivillige i de senere år har blandt andet vist sig ved, at Beredskabsstyrelsens regionale beredskabscentre og frivilligcentret i Hedehusene har anvendt frivillige i omkring 20 procent ud af godt 1.500 indsatser.

Frivillige indgår som en integreret ressource i det kommunale og det statslige redningsberedskab. Redningsberedskabet har ca. 3.400 frivillige med specialiserede beredskabsuddannelser. Beredskabsstyrelsen råder over ca. 500 frivillige, og kommunerne har kontrakt med ca. 2.900 frivillige. Hjemmeværnets ca. 23.000 aktive frivillige kan rekrutteres til støtte af redningsberedskabet ved særligt mandskabskrævende indsatser.

International indsats

De frivillige indgår i det daglige beredskab både nationalt og internationalt. En stor del af det mandskab, der blev sendt af sted i forbindelse med sommerens evakuering af danskere fra Libanon, var frivillige fra Beredskabsstyrelsens Frivilligcenter. Den markante indsats efter tsunamien med det mobile nødhospital var medvirkende til, at frivilligcentret i 2006 fik tildelt prisen 'Årets frivilligberedskab 2005'. Frivilligcentret har videreført det høje aktivitetsniveau i 2006.

Frivillige fra redningsberedskabet deltog på lige fod med ansatte fra stat og kommuner i EU-DANEX – efterårets store internationale øvelse af terrorberedskabet, ligesom frivillige fra hjemmeværnet deltog i øvelsen.

Frivillige i kommunerne

Mange kommuner anvender også frivillige i det daglige redningsberedskab. Den intensiverede fokus på frivilligområdet har medvirket til, at kommunerne har fastholdt antallet af frivillige i en for kommunerne og de kommunale bered-

Frivillige fra Beredskabsstyrelsen Sjælland assisterer ved lossepladsbrand på Amager ved København

skaber turbulent periode. Kommunernes opmærksomhed har naturligt og primært været rettet mod kommunalreformen og indførelsen af nye dimensioneringsprincipper af det kommunale redningsberedskab.

Tidligere var indbyggertallet en afgørende faktor for dimensioneringen. I fremtiden er det de lokale risici, der er styrende for indretningen af det lokale redningsberedskab. Netop dimensioneringsarbejdet er en velegnet lejlighed for kommunerne til at cementere de frivilliges rolle i de nye store kommuner.

Styrket samarbejde mellem redningsberedskab og forsvar

Ansvar for redningsberedskabet og forsvaret har siden foråret 2004 været samlet under forsvarsministeren. Det har betydet større fokus

på mulighederne for at nyttiggøre, styrke og øge samarbejdet mellem redningsberedskabet og hjemmeværnet. Dette sker eksempelvis ved, at frivillige i hjemmeværnet modtager en grundlæggende uddannelse i fagene brand, redning og miljø af redningsberedskabets instruktører, hvilket medvirker til at øge hjemmeværnets kompetencer til at støtte redningsberedskabet.

Hjemmeværnet kan således bistå redningsberedskabet med mandskab som supplement til redningsberedskabets ressourcer. Her kan hjemmeværnet assistere ved eksempelvis stormflod, snestorm og olieforurening.

Implementering af de administrative fællesskaber

Etableringen af de administrative fællesskaber er ved at tage form. Det er en omfattende proces, der medfører flytning af personel og ressourcer – og for manges vedkommende en ny hverdag.

I forsvarsforligets omstilling af forsvaret fremstår 2006 som det år, der har medført flest strukturelle ændringer. Det gælder ikke mindst i stabs- og støttestrukturen, hvor hovedparten af de administrative fællesskaber i løbet af året langsomt, men sikkert er påbegyndt overtagelsen af opgaverne.

Formålet med de administrative fællesskaber er at opnå en mere rationel og effektiv varetægtelse af støtteopgaverne inden for hele Forsvarsministeriets område. Der frigøres derved ressourcer, der hidtil har været anvendt på administrative funktioner, til operative kapaciteter.

Godt fra start

Starten af året 2006 markerede den formelle opstart af Forsvarets Materieltjeneste, Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste, Forsvarets Regnskabstjeneste og Forsvarets Sundhedstjeneste.

Herudover kom Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste godt i gang ved etableringen af staben – og er efterfølgende ved den formelle oprettelse af den øvrige del af organisationen pr. 1. januar 2007 nu fuldt etableret.

Samtidig kunne Forsvarets Personeltjeneste i april 2006 fejre etårsfødselsdag. Forsvarets Mediecenter blev i 2006 samlet på Holmen i København. Her arbejdes blandt andet med internet, publikationer og TV-produktion.

Store omvæltninger

At de administrative fællesskaber er kommet i gang betyder også, at en del af især forsvarets medarbejdere har skiftet arbejdsplads og nu ikke alene befinder sig i en ny organisation, men også geografisk set skal finde sig et nyt ståsted – for sig selv og familien.

Det anslås, at op imod en tredjedel af forsvarets personel i en eller anden form berøres af konsekvenserne ved implementeringen af forsvarsforliget, heraf altså en stor del fra de administrative fællesskaber.

Spændende fremtid

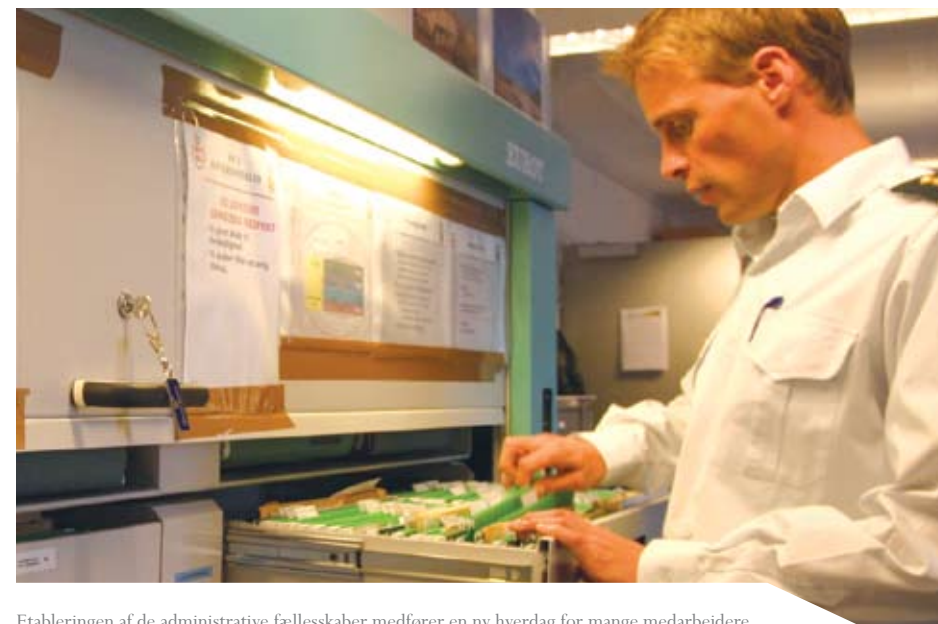
Afslutningen af 2006 og begyndelsen af 2007 markerer starten for de administrative fællesskabers overttagelse af den sidste del af opgaverne. Ud over hårdt arbejde betyder det også, at fællesskaberne

nu selv er ansvarlige for at skabe de optimale løsninger inden for egne områder. For medarbejderne giver det mulighed for i et vist omfang at være med til at skabe betingelserne for deres dagligdag.

Fremtiden ser med andre ord lovende ud – og det er med stor optimisme, at de administrative fællesskaber fra 2007 for alvor vil begynde at løfte deres del af omstillingen af forsvaret.

De administrative fællesskaber omfatter:

- Forsvarets Personeltjeneste
- Forsvarets Materieltjeneste
- Forsvarets Bygnings- og Etablisementstjeneste
- Forsvarets Koncernfælles Informatiktjeneste
- Forsvarets Regnskabstjeneste
- Forsvarets Sundhedstjeneste
- Forsvarets Mediecenter

Etableringen af de administrative fællesskaber medfører en ny hverdag for mange medarbejdere

Forsvarets Materieltjeneste – effektiv støtte året rundt

Sådan lyder det lovende, men også yderst kompromisløse motto for Forsvarets Materieltjeneste, der varetager alle forswarets materiefaglige og logistiske opgaver.

Forsvarets Materieltjeneste har netop modtaget ca. 600 nye medarbejdere til centralledelsens domicil i Ballerup fra de nu nedlagte materielkommandoer mfl. Dermed er et vigtigt skridt taget imod indfrielsen af mottoets løfte.

Per Hesselberg, Lise Boye Hansen og Morten Pedersen er glade for de nye omgivelser

Souschefen for Ledelsessekretariatet, Per Hesselberg, der har været beskæftiget med oprettelsen af Forsvarets Materieltjeneste siden midten af 2004, er nemlig ikke et øjeblik i tvivl om, at de nye medarbejdere er den helt afgørende forudsætning for, at projektet kan lykkes.

Fra skurvogn til moderne domicil

Projektet om samling af viden og kompetencer i et servicefællesskab startede som en tanke i forswarets effektiviseringsstrategi. Nu er det endelig virkeliggjort.

Per Hesselberg har været med hele vejen. Fra den spæde start i en skurvogn opsat uden for Forsvarskommandoen i Vedbæk og til nu, hvor et moderne domicil står klar til de dygtige medarbejdere.

Per Hesselberg fortæller, at centralledelsen i Ballerup er kraftcentret, der skal sørge for, at de danske soldater har materiel og forsyninger til at løse deres meget vigtige opgaver såvel i det internationale engagement som under de hjemlige himmelstrøg.

Der er ca. 750 medarbejdere i centralledelsen. Mere end halvdelen er civile med akademiske uddannelser bag sig. Alle opgaver løses i en matrixorganisation, hvor viden og kompetencer bruges behovsorienteret på tværs af faglige skel, materielsystemer, værn osv. Det er Per Hesselbergs opfattelse, at denne organisationsform gavner opgaveløsningen, og at den samtidigt skaber et meget dynamisk arbejdsmiljø.

Medarbejderne er positive

Og medarbejderne giver ham ret. Både Lise Boye Hansen, der er ingeniør i Planlægningsdivisionen, og Morten Pedersen, der er jurist i Handelsafdelingen, er glade for de nye omgivelser og trives med at arbejde i de åbne kontorlandskaber.

Alle medarbejdere, fra den øverste chef til den yngste elev, arbejder i store fællesrum, der

Hærens Materielkommando, Søværnets Materielkommando og Flyvematerielkommandoen blev formelt nedlagt ved årsskiftet 2006/2007, hvorefter materielindkøb, materiefaglige aktiviteter og den logistiske virksomhed alene varetages af Forsvarets Materieltjeneste.

Forsvarets depot- og distributionsstruktur distribuerer årligt ca. 12.000.000 liter brændstof, ca. 325.000 kilo mad og ca. 30.000 tons andre forsyninger. Myndighedens 15 lastbiler kører ca. 850.000 kilometer årligt.

kan ommøbleres, så rummene bliver tilpasset nye opgaver og projekter.

– Tanken er god. Jeg glæder mig til, vi kommer rigtigt i gang, siger Lise Boye Hansen.

De åbne kontorlandskaber skal være med til at styrke vidensdeling og gøre det nemmere at arbejde mere projektorienteret. Og de fungerer efter hensigten, lyder det fra Morten Pedersen.

– Jeg var lidt skeptisk, inden jeg kom herud, men det virker. Vi kommer både til at kende hinanden bedre personligt, men det giver også en større mulighed for faglig sparring. Selv om vi ikke er på de samme projekter, så kan vi ikke undgå at vide noget om det, som de andre arbejder med, forklarer Morten Pedersen.

Vognmandsforretning og værksteder

Ud over centralledelsen i Ballerup består Forsvarets Materieltjeneste af en depot- og distributionsstruktur med hovedsæde i Skrydstrup samt et Værksted Danmark med regionsbaser i henholdsvis Korsør og Aalborg.

Depot- og distributionsstrukturen er en moderne vognmandsforretning, som bringer forsyninger ud til forswarets mange kaserner og flyve- og flådestationer.

Værksted Danmark vedligeholder og reparerer forswarets materielsystemer, så de er i bedst mulig stand. Det er en stor udfordring, for materiellet spænder lige fra almindelige personbiler til de meget avancerede F16 kampfly.

Løftet skal indfris

Per Hesselberg er stolt af de resultater, som Forsvarets Materieltjeneste allerede har opnået.

Rammerne er skabt for en effektiv støtte døgnet rundt til alle forsvarets soldater. Nu er tiden kommet til at indfri løftet.

Der er 1.150 ansatte i Værksted Danmark. Hvert år reparerer de ca. 2.100 lastbiler, holder 48 F16 kampfly på vingerne og 80 skibe i søen.

Forsvarets Materieltjenestes hovedbygning

Nyt materiel – nye kompetencer

Forsvarsforliget omfatter investeringer i nyt materiel, der blandt andet er med til at sikre den fortsatte løsning af de eksisterende opgaver og de nye opgaver, der ligger foran os. Materiellet skal også være med til at forbedre personelsikkerheden.

Med det nye udstyr vil specialstyrkerne kunne indsættes selvstændigt og i længere tid end med det nuværende udstyr. Med det nye udstyr udvides de danske specialstyrkers kapaciteter, og de bliver endnu bedre til at løse deres opgaver og samarbejde med kollegaer fra andre lande.

Topmoderne udstyr til specialstyrkerne

Med det nye forsvarsforlig udvides de danske specialstyrker – Jægerkorpsen og Frømandskorpset. Samtidig er der bevilliget penge til, at enhederne kan få topmoderne udstyr.

Forsvaret forbedrer beskyttelsesudstyret

Soldaternes beskyttelse i de internationale missionsområder er et meget vigtigt og højt prioritet tema for forsvaret. Der gennemføres derfor en stadig tilpasning af beskyttelsesudstyret og soldaternes uddannelse. Der bruges også mange

De nye helikoptere vil være klar til at hjælpe skibsbesætninger i nød eller foretage patientoverførelser og troppetransport

Der forventes blandt andet anskaffet nye køretøjer, der kan bevæge sig i alt slags terræn, nye våben, nyt kommunikationsudstyr og nyt overvågningsudstyr.

kræfter på at skabe et godt forhold til den lokale befolkning i de danske missionsområder – en mere indirekte form for personelbeskyttelse.

Anskaffelserne foregår løbende frem imod 2010. Derved får enhederne optimale muligheder for at lære at bruge udstyret fuldt ud.

Beskyttelsen forbedres frem mod 2010 med ekstra pansring af en række af forsvarets køretøjer og anskaffelse af udstyr, der kan skærme imod vejsidebomber. De sikkerhedsmæssige

forbedringer målrettes de køretøjer, der udsendes til internationale operationer.

Nye helikoptere og nye opgaver stiller krav til de ansatte

EH-101 er navnet på flyvevåbnets 14 nye helikoptere. Otte af disse helikoptere skal indgå i redningsberedskabet, der alle årets dage døgnet rundt står klar til at hjælpe skibsbesætninger i nød eller evakuere syge fra landets fjerne egne.

EH-101-helikopteren afløser den velkendte 40

år gamle Sikorsky S-61. Den nye helikopter er flere generationer yngre end den gamle. Besætningerne skal derfor lære den nye helikopter med moderne teknik at kende.

Sammen med den nye helikopter er der også kommet nye opgaver. De øvrige seks EH-101-helikoptere skal bruges til at transportere soldater og materiel blandt andet i de internationale operationer, som Danmark deltager i. Besætningerne skal derfor have nye kompetencer. De skal blandt andet trænes i at flyve i lav højde, i ørken og i bjergrigt terræn.

Beskyttelsen forbedres frem imod 2010 med ekstra pansring af en række af forsvarrets køretøjer

Danske soldater i Fennec-helikopter på opgave i Irak

En ørkenræv i sit rette element

Den anden af flyvevåbnets helikoptertyper hedder Fennec. Den blev oprindeligt anskaffet til at skyde missiler mod kampvogne. Den opgave er bortfaldet efter den kolde krig, og missilerne er derfor afmonteret.

I stedet bruges helikopterne til observationsopgaver og lette transportopgaver. Det var netop sådanne opgaver, de danske Fennec-helikoptere løste, da de var udsendt til Irak i 2005 og 2006. Med til historien hører, at Fennec faktisk betyder ørkenræv – de danske helikoptere viste da også sit absolutte værd i Irak.

Her stopper de nye opgaver ikke for Fennec. Helikopterne har fået nyt udstyr, så de nu har forbedrede muligheder for at støtte politiet ved eftersøgninger og i imødegåelsen af terror.

Forsvarets Dag

Knap et år efter at de første unge blev budt indenfor, er forventningerne til Forsvarets Dag mere end opfyldt. De unge er meget tilfredse, viser evalueringerne.

Sidste år slog fem rekrutteringscentre dørene op til Forsvarets Dag, der afløste den tidligere session. I årets løb har i alt ca. 26.000 unge mennesker været på besøg.

Foruden sessionsbehandlingen er alle blevet informeret om forsvarrets opgaver og ikke mindst de mange uddannelses- og karrieremuligheder, som forsaret byder på. Netop den form har vist sig at være en succes.

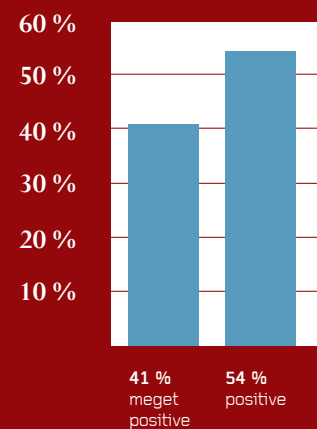
Fra første dag er de unge blevet bedt om at evalu-

ere dagen. Omkring 90 procent af de unge svarer, at de har haft en god og udbytterig dag. Nok så vigtigt har mange fået et mere positivt indtryk af forsaret i løbet af dagen. I tredje kvartal af 2006 gjaldt det hele 72 procent af de besøgende.

Rekrutteringsmæssigt har Forsvarets Dag også været en succes. I 2006 har i alt 6.083 unge – og heraf 537 kvinder – benyttet sig af muligheden for at indgå en aftale om at aftjene værnepligt. Endvidere er ca. 30 procent fra hvert af årets to værnepligtshold blevet hvervet til at gennemføre en reaktionsstyrkeuddannelse eller en sergentuddannelse.

Den store udfordring for forsaret er nu at holde motivationen hos de unge, så de fastholder interessen for forsaret og et videre uddannelses- og karriereforløb her.

Hvad synes du alt i alt om dagen og den måde, den er forløbet på?

Rekrutteringsmæssigt har Forsvarets Dag også været en succes

Flere kvinder i forsvaret

Pernille Reuter Eriksen, kontorchef i Forsvarsministeriet, fortæller om udfordringerne ved at rekruttere kvinder til forsvaret. Forsvaret mærker konsekvenserne af det kønsopdelte arbejdsmarked. I 2006 udgjorde kvinderne kun ca. 12,3 procent af de ansatte. Deles de ansatte op i militært og civilt ansatte, fremgår det klart, hvor den største udfordring ligger i forhold til at få gjort noget ved den skæve kønsfordeling: Blandt de civilt ansatte udgør kvinderne ca. 42,2 procent, mens de blandt de militært ansatte udgør ca. 5,4 procent.

Kontorchef Pernille Reuter Eriksen

Hvorfor flere kvinder i forsvaret?

Halvdelen af befolkningen er kvinder, og vi går i hvert fald glip af en masse gode hoveder, når der kun er lidt mere end fem procent kvinder blandt de militært ansatte. Vores mål er at have et mangfoldigt forsvar, der afspejler sammensætningen i befolkningen. Når kvinderne er så underrepræsenterede, som tilfældet er, går forsvaret glip af den styrke, som opstår ved sammensætning af medarbejdere på tværs af fx køn.

Hvorfor har forsvaret haft så svært ved at rekruttere kvinder?

Det hænger blandt andet sammen med kvinders manglende kendskab til de muligheder, der er i forsvaret. Langt de fleste mænd kender jo til forsvaret i forbindelse med indkaldelsen til session. Forsvaret har ikke på samme måde haft mulighed for at indkalde kvinder og fortælle om mulighederne i forsvaret. Med indførelsen

af Forsvarets Dag i 2006 blev de muligheder ændret. Forsvarets Dag er session på en ny og mere tidssvarende måde, og alle unge mænd fra en årgang har pligt til at møde op til Forsvarets Dag. I modsætning til tidligere er det blevet muligt også at invitere alle unge kvinder fra samme årgang til at deltage i Forsvarets Dag for at gennemgå en session. Ændringen har betydet, at der i 2006 var 537 kvinder, der tegnede kontrakt på værnepligtslignende vilkår – i forhold til 178 i 2005 – altså før det var muligt at invitere kvinderne. Det er en meget positiv udvikling, men vi skal stadig blive bedre til at fastholde kvinderne efter kontraktens udløb. Derfor er det vigtigt, at vi også har øje for, hvilke barrierer der er for, at kvinder vil være i forsvaret, så barriererne kan blive nedbrudt.

Kan en barriere være udsendelse i internationale operationer?

Det kan være en barriere for både mænd og kvinder! Men jeg så da gerne flere kvindelige

Maria Steenberg afsluttede i 2006 officersuddannelsen på Hærens Officersskole med en samlet placering som nummer et. For tiden gør hun tjeneste ved Ingeniørtropperne på Skive Kaserne. Maria Steenberg glæder sig til sin første udsendelse, der bliver til Irak i 2008. Hendes kæreste er også officer, og de har fået løfte om samtidig udsendelse, men ikke til samme mission. Maria Steenberg har ikke noget imod at være rollemodel, hvis det kan synliggøre forsvaret som en erhvervsmulighed for andre unge kvinder.

soldater – også i international sammenhæng. Ud over at vores soldater – her taler jeg både om kvinder og mænd – løser meget vigtige opgaver, så vil der være situationer, som kan håndteres mere roligt, hvis der er kvindelige soldater med på opgaven. Fx vil tilstedeværelsen af kvindelige soldater ved en ransagning af et hus ofte få de lokale kvinder og børn til at føle sig mere trygge.

Hvordan får vi flere kvinder til at søge ind i forsvaret?

Vores rekrutteringskampagner skal målrettes, så blandt andet kvinder også kan se, at der er mange spændende opgaver i forsvaret. Vi skal i det hele taget også være bedre til at sælge vores arbejdsplads. Vi har nogle helt unikke arbejdsopgaver og en spændende historie. Når man arbejder i forsvaret, har man mulighed for at gøre en stor forskel for andre mennesker. Desuden tror jeg, at flere kvindelige rollemodeller vil være med til at vise, at forsvaret også er en attraktiv arbejdsplads for kvinder.

Maria Steenberg

Øget anerkendelse af hjemmeværnet

Både befolkningen, politikerne og forsvaret har fået øjnene op for den hjælp, det nye hjemmeværn kan yde.

Det er en cadeau til hjemmeværnet, at danskerne tilfredshed med hjemmeværnets indsats og betydning er steget betydeligt i de senere år.

En ny holdningsundersøgelse fra Institut for Konjunktur-Analyse viser, at opbakningen til hjemmeværnet ikke har været højere, siden de første undersøgelser blev foretaget i 2003.

Det er specielt hjemmeværnets støtte til politiet og redningsberedskabet, der springer i øjnene, men også vigtigheden af hjemmeværnets fortsatte militære støtte til forsvaret er klart øget i danskernes bevidsthed.

Folketinget fremhæver samfundsstøtte

Et stort flertal i Folketinget er også godt tilfreds med hjemmeværnets arbejde. Det manifesterede sig i 2006.

rede sig senest i forbindelse med den revision af hjemmeværnsloven, der blev vedtaget i Folketinget den 28. april. Loven fastsætter blandt andet hjemmeværnets nye struktur, placerer hjemmeværnet som en vigtig del af totalforsvaret og lægger rammerne for Hjemmeværnets Indsatsstyrke. Hjemmeværnets Indsatsstyrke er dannet af den tidligere '3.000 mandsstyrke' og består af højtuddannede enheder i de tre værnsgrene.

I debatten forud for lovens vedtagelse udtrykte de fleste partier tilfredshed med hjemmeværnets igangværende omstilling, og værnets store indsats for samfundet blev fremhævet gang på gang.

12 patruljefolk til Irak

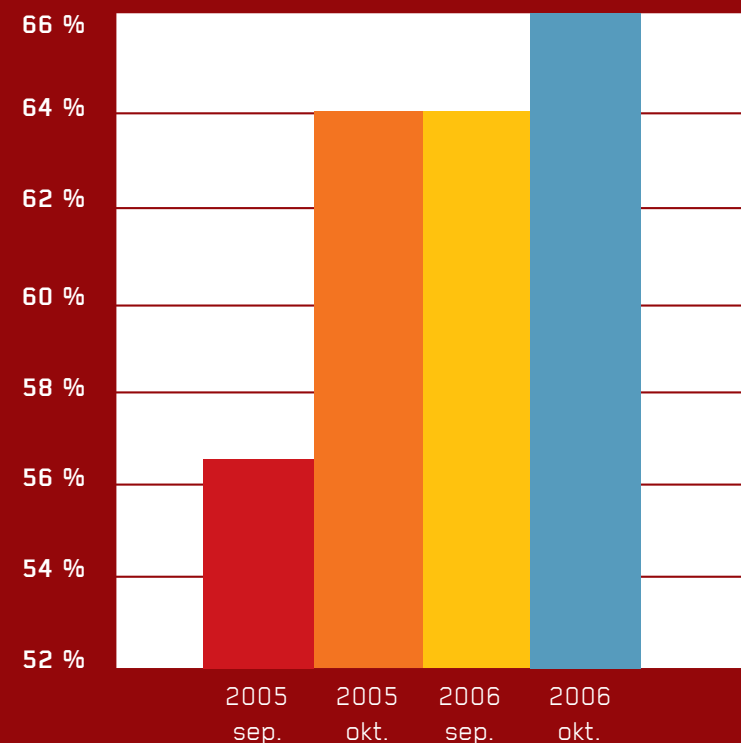
2006 blev året, hvor hjemmeværnet fik bevis for, at de frivilliges militære uddannelse også kan bruges uden for landets grænser.

12 patruljefolk fra hjemmeværnet blev således

Patruljefolk fra hjemmeværnet blev udsendt som deltagere i Protection Teams til Irak i efteråret 2006

Udviklingen i tilliden til hjemmeværnet

Kilde: Institut for Konjunktur-Analyse september-oktober 2006

efter uddannelse ved Jægerkorpset udsendt som deltagere i personbeskyttelseshold (Protection Teams) i Irak i efteråret 2006. Samtidig ønskede forsvaret yderligere at rekruttere hjemmeværnsmedlemmer med en håndværksmæssig baggrund eller en uddannelse som fx motormekaniker til opgaver i Kosovo, Irak og Afghanistan.

Læs mere om
undersøgelsen på hjbv.dk

For tredje år i træk har Forsvarets Efterretningstjeneste en årsberetning i forsvarsministerens årlige redegørelse.

Åbenhed i Forsvarets Efterretningstjeneste

Forsvarets Efterretningstjenestes (FE) hjemmeside er med til at skabe mere åbenhed om tjenestens opgaver. FE får pæne ord for sin åbenhed i beretningen fra Folketingets Kontroludvalg fra september 2006.

Folketingets Kontroludvalg konstaterer i sin beretning, at FE allerede i 2004 gennemførte de første afgørende skridt i åbenheden, og at processen fortsat er i god gænge. Beretningen følger op på FE's implementering af de tiltag til åbenhed, som udvalget udstak i sin 2004-redegørelse.

Hjemmesiden viser åbenhed

FE's hjemmeside fe-ddis.dk er et godt udtryk for åbenheden. Hjemmesiden blev etableret i december 2004 og er siden da løbende blevet opdateret og udviklet.

Hjemmesiden indeholder en lang række oplysninger om grundlaget for FE's virksomhed og jobmuligheder ved FE – ligesom hjemmesiden bliver brugt til at formidle nyheder, herunder ikke klassificerede informationer til offentligheden.

I 2006 er hjemmesidens struktur blevet ændret med henblik på en større brugervenlighed. Der er blandt andet blevet etableret et særligt fokusområde på forsiden, ligesom der er oprettet et specielt arkiv for FE's uklassificerede situations- og trusselvurderinger.

Trusselvurderinger offentliggøres

FE har i 2006 tilføjet en lang række oplysninger på hjemmesiden. Der er blandt andet i årets løb offentliggjort ni situations- og trusselvurderinger om Afghanistan, Irak og Libanon. På hjemmesiden kan man også finde en beskrivelse og vurdering af den benchmarking, der blev foretaget af FE. Benchmarkingrapportens uklassificerede resumé/hovedlinjer er gjort tilgængelig på dansk og engelsk. FE's åbenhed blev positivt bedømt af benchmarkeren, der noterede, at det er hans indtryk, at FE har fundet den gyldne mellemvej mellem at skærme sikkerhed og fortrolighed og at stå til regnskab over for offentligheden.

I april 2006 offentliggjorde FE en lang række

Seneste åbne situations- og trusselvurderinger
Irak 4. december 2006
Libanon 4. september 2006
Afghanistan 14. juli 2006

afklassificerede trusselvurderinger fra perioden under den kolde krig på sin hjemmeside. Dokumenter der oprindeligt var meget højt klassificerede, og hvis offentliggørelse kan bidrage til de historiske beskrivelser, der i disse år laves om den kolde krig.

FE's årlige 'Efterretningsmæssig risikovurdering' blev lagt ud på hjemmesiden den 4. december 2006. Risikovurderingen på 50 sider indeholder en aktuel efterretningsmæssig vurdering af forhold i udlandet af betydning for Danmarks sikkerhed.

Afghanistan
Hovedstad Kabul
Indbyggere 31 mio.
Placering Sydlige Asien, nord og vest for Pakistan, øst for Iran

14. juli 2006: Vurdering af situationen og truslen i Afghanistan

Offentliggjort i forbindelse med opdatering af situationen og truslen i Afghanistan.

2. juni 2006: Vurdering af situationen og truslen i Afghanistan

Offentliggjort i forbindelse med forøgelse af styrken i Afghanistan.

7. februar 2006: Vurdering af truslen i Irak og Afghanistan

Offentliggjort i forbindelse med sagen om Muhammed-tegningerne.

9. januar 2006: Vurdering af situationen og truslen i Afghanistan

Offentliggjort i forbindelse med behandling af B64 Forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af det danske bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke ISAF i Afghanistan.

28. oktober 2006: Vurdering af situationen og truslen i Afghanistan

Offentliggjort i forbindelse med behandling af B43 Forslag til folketingsbeslutning om udvidelse af det danske bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke ISAF i Afghanistan.

Forsvarets Efterretningstjeneste og regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse

I 2006 blev der fulgt op på anbefalingerne i regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse fra november 2005. To af disse tiltag har særlig betydning for Forsvarets Efterretningstjeneste (FE): Ændring af forsvarsloven for at effektivisere FE's deltagelse i terrorbekæmpelsen og etablering af et Center for Terroranalyse.

Regeringens handlingsplan for terrorbekæmpelse bygger på de anbefalinger, som blev fremlagt af den tværministerielle arbejdsgruppe om terrorbekæmpelse i november 2005. Anbefalingerne fokuserede især på politiets og efterretningstjenesternes redskaber til at forebygge og efterforske terrorisme. De nye tiltag skal ses som en yderligere styrkelse af den antiterrorindsats, som FE bidrager til. Denne indsats har for FE – især efter 11. september 2001 – medført et øget samarbejde med PET og med udenlandske samarbejdspartnere om indsatsen mod terror samt en betydeligt øget rapportering til myndigheder i Danmark om terrorforhold.

Ændring af forsvarsloven

Lovændringen – der blev vedtaget ved lov nr. 568 af 9. juni 2006 – præciserer, i hvilket omfang FE i sin efterretningsvirksomhed rettet mod forhold i udlandet kan medtage oplysninger om danske statsborgere og personer, der opholder sig i Danmark, og samtidig sikre en hurtig og effektiv videregivelse af oplysninger mellem FE og PET. Det er blevet endnu vigtigere i en tid, hvor der med terrortruslen er tæt sammenhæng mellem det, der sker i udlandet, og den trussel, der kan være i Danmark. FE's opgave er at følge forhold i udlandet af betydning

for Danmarks sikkerhed, mens PET varetager sikkerheden internt i Danmark.

Efterretningsarbejde har ofte karakter af 'at lægge et puslespil', hvor en tilsyneladende ligegyldig oplysning, når den sammenkædes med andre oplysninger, kan være helt afgørende i sin betydning for det terrorforbyggende arbejde. Lovændringen letter udveksling af personoplysninger, som hyppigt indgår i det konkrete efterretningsmæssige og operative samarbejde mellem de to efterretningstjenester. Med lovændringen i juni 2006 er der indført to tilføjelser i form af et nyt stk. 3 og stk. 4 til § 13 i forsvarsloven (se side 54).

Lovændringen skaber med den nye § 13, stk. 3, udtrykkelig hjemmel til, at FE i forbindelse med sin almindelige opgavevaretagelse rettet mod forhold i udlandet kan være i besiddelse af oplysninger om danske statsborgere og personer, der opholder sig i Danmark eller oplysninger, der i øvrigt har tilknytning til Danmark. Det er med lovændringen forudsat, at denne del af FE's virke skal underkastes kontrol af det såkaldte Wamberg-udvalg. Udvalget fører i forvejen tilsyn med den personregistrering, som FE foretager i forbindelse med udfærdigelse af sikkerhedsgodkendelser. En revision af udvalgets kommissorium for at inkludere denne nye opgave er nu undervejs.

Med lovens nye § 13, stk. 4 skabes der mulighed for, at FE kan videregive oplysninger til PET, uden at der i hvert enkelt tilfælde skal foretages en nærmere konkret vurdering i forhold til den enkelte oplysning. Bestemmelsen er dermed en undtagelse til forvaltningslovgivningens bestemmelser om videregivelse af oplysninger mellem myndigheder. Der kan principielt vi-

Uddrag af forsvarsloven

- § 13. Forsvarets Efterretningstjeneste er underlagt og virker under ansvar over for forsvarsministeren.
- Stk. 2. Forsvarets Efterretningstjenestes opgave er at indsamle, bearbejde og formidle informationer af betydning for Danmarks sikkerhed, herunder for danske enheder mv. i udlandet.
- Stk. 3. Ved den i stk. 2 nævnte virksomhed rettet mod forhold i udlandet kan tjenesten medtage oplysninger om danske statsborgere samt personer, der opholder sig i Danmark.
- Stk. 4. Forsvarets Efterretningstjeneste kan videregive oplysninger til Politiets Efterretningstjeneste i det omfang, videregivelsen kan have betydning for varetagelse af tjenesternes opgaver.

deregives alle typer oplysninger, blot er det en klar betingelse for videregivelse, at denne kan have betydning for varetagelse af enten FE's eller PET's opgaver. PET kan på grundlag af oplysningerne evt. foretage videre efterforskningsskridt, herunder fx iværksætte aflytning efter retsplejelovens regler. PET har på samme måde fået hjemmel til at videregive oplysninger til FE.

Center for Terroranalyse

Centeret, der er en del af PET, blev etableret i andet halvår af 2006 og blev operativt 1. januar 2007. FE har deltaget i et tæt samarbejde med centerets chef, analytikere og PET's øvrige orga-

nisation om etableringen. FE har fra 1. oktober 2006 udstationeret fem analytikere til centeret. De øvrige 10 analytikere i centeret kommer fra PET, Udenrigsministeriet og Beredskabsstyrelsen. FE har desuden etableret kommunikationskanaler, så FE's analytikere i centeret har direkte adgang til relevante oplysninger i FE.

Formålet med centeret er at ruste samfundets samlede sikkerheds- og beredskabsarbejde bedst muligt til at imødegå de nye udfordringer på terrorområdet. Centeret skal udarbejde analyser og trusselvurderinger af terrortruslen mod Danmark på det bredest mulige grundlag. Centeret skal således anvende alle de relevante oplysninger, der indhentes af de bidragende myndigheder.

Centeret skal analysere og vurdere terrortruslen i Danmark både generelt og i forbindelse med konkrete trusler, begivenheder eller potentielle mål. Det kan fx være fremtrædende personer, der besøger Danmark. Derudover skal det se på terrorgrupper og -netværk i udlandet, som er af betydning for sikkerheden i Danmark, herunder ikke mindst dem, der har forbindelse til personer i Danmark. Endelig skal centeret bidrage med vurderinger til Udenrigsministeriets rejsevejledning og foretage analyser af udviklingstendenser på terrorområdet, fx udviklinger i terroristers fremgangsmåde.

Modtagerne af centerets produkter vil typisk være offentlige myndigheder, samfundssektorer med kritisk infrastruktur som fx transport-, it-, tele-

kommunikations- og energisektoren samt udenlandske samarbejdspartnere.

På terrorområdet skal FE fortsat indsamle, arbejde og formidle informationer om forhold i udlandet af betydning for Danmarks sikkerhed, herunder for danske militære enheder og andre, som er udsendt til løsning af internationale opgaver.

Med sit udgangspunkt i udenlandske forhold bidrager FE til Center for Terroranalyse med efterretningsoplysninger og analyser af relevans for dets arbejdsområde. FE og centeret vil også i tæt samarbejde koordinere indsatsen for at undgå, at der foretages konkurrerende vurderinger af samme forhold i udlandet.

Benchmarking – Forsvarets Efterretningstjeneste bestod eksamen med glans

I foråret 2006 gennemførte den britiske ekspert Sir Kevin Tebbit en benchmarking af FE. Han vurderer, at FE er blandt de tre til fire europæiske efterretningstjenester, der mest effektivt håndterer tidens udfordringer, herunder udvikler den nødvendige fleksibilitet og teknologi.

Regeringen besluttede i november 2005, at der skulle gennemføres en benchmarking af PET og FE. Det var en af anbefalingerne i rapporten om 'Det danske samfunds indsats og beredskab mod terror' fra den tværministerielle arbejdsgruppe. Formålet med benchmarkingen var at vurdere kvalitet og relevans af de to efterretningstjenesters virksomhed, herunder rapportering, ressourceanvendelse, organisation og snitflader med andre myndigheder.

Ekspertvurdering

Forsvarsministeriet indgik aftale om benchmarking af FE med den britiske ekspert Sir Kevin Tebbit. Tebbit har i forbindelse hermed modtaget omfattende orienteringer om alle aspekter af FE gennem møder med chefer og medarbejdere i tjenestens forskellige organisatoriske enheder. Herudover har han haft indsigt i alle relevante arbejdsprocesser, interne direktiver og FE's rapportering mv. Endelig havde Tebbit møder på højt plan med de civile og militære myndigheder, der udgør FE's vigtigste 'kunder', samt med repræsentanter fra det danske akademiske sikkerhedspolitiske miljø.

Rapporten fra benchmarkeren konkluderede blandt andet:

- at Danmark 'gets value for money'
- at FE gør en stor indsats med relativt begrænsede ressourcer
- at FE udviser en professionalisme, som må-

ske ikke altid bliver fuldt værdsat

- at FE vurderes at være blandt de tre til fire europæiske efterretningstjenester, der mest effektivt håndterer tidens udfordringer, herunder udvikler den nødvendige fleksibilitet og teknologi

Benchmarkingen resulterede i en omfattende rapport, der som helhed er hemmelig. Tebbits indledende seks sider lange resumé blev dog offentliggjort i maj 2006 og kan blandt andet læses på FE's hjemmeside fe-ddis.dk. Rapporten beskriver og analyserer FE's virksomhed via en grundig gennemgang af blandt andet FE's overordnede prioritering, rapportering og efterretningsmæssig indhentning. Herudover ser rapporten også på samarbejde med udenlandske partnertjenester, militær sikkerhed, administrative processer, personaleforhold, åbenhedspolitik samt juridiske spørgsmål i forhold til terrorbekæmpelse.

Noget for pengene

Rapporten beskriver, hvordan FE's virksomhed er omlagt efter den kolde krig, og hvordan FE med sin rapportering dækker informationsbehov for en bred vifte af beslutningstagere. Det konstateres blandt andet, at rapporteringen er omfattende og af god kvalitet i forhold til tjenestens størrelse. Samtidig understreger benchmarkeren, at den militære analyse og rapportering fortsat er vigtig, blandt andet af hensyn til sikkerheden for danske styrker i international tjeneste.

Selv om det kan være svært at sammenligne organisationer på tværs af landegrænser, så har benchmarkeren dog vovet sig ud i forsøget, og hans konklusion blev ganske klar, da han i benchmarkingrapporten skrev følgende om FE:

'International comparisons are difficult, but even allowing for the differences in scale it seems evident that, proportionally, Denmark spends less on intelligence than the UK, Sweden or Norway. She certainly gets value for money from the investment...'

'There can be few times when intelligence work is more difficult or important for national and collective se-

curity than at present. It is my belief, based admittedly on a UK viewpoint, that Danish intelligence, including the DDIS, is one of the 3 or 4 European services which is coming to terms effectively with the challenges of the present environment and developing the necessary flexibilities and new techniques. I hope my benchmarking may go some small way in helping to carry that process further forward.'

Sir Kevin Tebbit

Sir Kevin Tebbit er født i 1946 og er uddannet historiker fra Cambridge. Fra Tebbit begyndte sin karriere i 1969, og til han blev pensioneret i 2005, gjorde han blandt andet tjeneste i det britiske Ministry of Defence (MOD) og det britiske Udenrigsministerium. Tebbit har endvidere været kabinetschef for NATO's generalsekretær Lord Carrington og var i 1998 i en periode chef for den britiske elektroniske efterretningstjeneste, før han blev udnævnt til Permanent Undersecretary (departementschef) i MOD. Som medlem af den britiske Joint Intelligence Committee i flere perioder som både bruger og leverandør af efterretningsoplysninger har Tebbit et omfattende kendskab til efterretningsvirksomhed.

'In conclusion, it has been an enjoyable privilege to be invited to review the DDIS. In the course of my work I have been given every access to information and views and have found individual members of the DDIS proud of their service, yet ready to learn and improve at every stage.'

Sir Kevin Tebbit, 2006

Rapportens anbefalinger for FE

Rapporten indeholder også anbefalinger, som Tebbit vurderer vil kunne styrke FE yderligere. Det fremgår af den offentligt tilgængelige sammenfatning, at benchmarkeren blandt andet giver anbefalinger om brug af it og elektroniske arbejdsredskaber i relation til FE's virke. Herudover giver Tebbit også anbefalinger om indhold og form af rapportering til beslutningstagere, informationsudveksling og samarbejde mellem myndigheder og på tværs af regeringsadministrationen. Dertil kommer forslag om udvikling af den elektroniske indhentning, samarbejde med udenlandske partnere, FE's indsats på det sikkerhedsmæssige område inden for kommunikation og internet samt uddannelse og karriereudvikling for tjenestens medarbejdere.

Men selv om rapporten giver en række anbefalinger for områder, hvor FE muligvis kan forbedres, så efterlader benchmarkeren dog ingen tvivl om, at FE allerede før denne undersøgelse gjorde sit arbejde godt. Det ses blandt andet i den offentliggjorte del af rapporten, hvor benchmarkeren nævner følgende:

'I find that the DDIS has reformed both its organisation and its purpose since the end of the Cold War. It now has in place robust processes and systems which focus priorities for intelligence on the new 21st century threats to society and to international stability, terrorism included.'

'It is also evident that reporting is not concentrated excessively on the military aspect threats, but is targeted on the broader foreign policy context as well... the DDIS' traditional expertise in intelligence gathering on foreign military systems and on shipping movements in the region has taken on a new significance

in the context of counter-proliferation and of understanding the sorts of weapons systems which coalitions may face in the course of international stabilisation efforts.'

Det videre arbejde

Rapporten i den klassificerede version behandles i regeringen med henblik på implementering af anbefalingerne. Rapporten er også tilgængeligt Folketingets Udvalg vedrørende Efterretnings-tjenesterne (Kontroludvalget), som i sin beretning fra september 2006 vurderer den positivt. Mange af rapportens anbefalinger er allerede gennemført eller omsat i konkret planlægning.

1. januar-31. december

Beredskabsstyrelsen gennemfører ca. 1.200 assistancer og anvender ca. 16.000 mandtimer i forbindelse med udbruddet af fugleinfluenza i Danmark. Assistanterne omfatter opsamling og transport af fugle til Dansk Fødevareforskning. Hjemmeværnet assisterer med ca. 8.000 mandtimer.

1. januar 2006

En lang række af forsvarets myndigheder og enheder oprettes formelt i den nye struktur.

3.-6. januar

Forsvarsministeren besøger de danske styrker i det sydlige Irak samt NATO's træningsmission i Bagdad.

11. januar

Danmark og Storbritannien indgår en overdragelsesaftale vedrørende tilbageholdte i Irak. Aftalen omfatter operationerne i Irak, som er omfattet af FN-resolution 1637 og indebærer, at personer, som danske soldater tilbageholder i Irak, overlades til Storbritannien.

13. januar

Reglerne vedrørende fyrværkeri samles i Sikkerhedsstyrelsen.

26. januar

Folketinget vedtager med folketingsbeslutning B63 forlængelse af danske bidrag til den multinationale sikringsstyrke i Irak frem til den 1. juli 2006.

2. februar

Folketinget vedtager med folketingsbeslutning B64 at udvide det danske bidrag til den internationale sikkerhedsstyrke (ISAF) med et bidrag til ISAF's udvikelse til det sydlige Afghanistan.

9.-10. februar

Forsvarsministeren deltager i uformelt NATO-for

svarsministermøde i Taormina, Sicilien.

21. februar

Forsvarsministeren deltager i trilateralt møde med den tyske og den polske forsvarsminister ved NATO's hovedkvarter i Polen, Headquarters Multinational Corps North East.

21. februar

24. februar

Den danske formand (v/ Forsvarsministeriet) for kommissionsarbejdsgruppen afleverer anbefalingsrapport til EU-Kommissionen vedrørende forslag til opbygning af et modulbaseret EU-katastrofeberedskab på civilbeskyttelsesområdet.

5.-8. marts

Forsvarsministeren deltager i Forsvarsudvalgets besøg i USA.

20.-21. marts

Forsvarsministeren på besøg i Riga hos den lettiske forsvarsminister. Deltager her også i et såkaldt 3+3 møde med forsvarsministrene fra Tyskland, Polen, Litauen, Estland og Letland vedrørende blandt andet samarbejde i regi af NATO's hovedkvarter i Polen og NATO-topmødet senere på året.

23. marts

Et dansk køretøj bliver i det sydlige Irak ramt af en vejsidebombe, hvorved konstabel Jesper Nielsen omkommer, og tre andre soldater bliver såret.

23. marts

Forsvarsministeren deltager i indvielse af et nyt strategisk lufttransportprojekt 'Strategic Airlift Interim Solution' (SALIS) i Halle-Leipzig.

28. marts

Forslag til lov om hjemmeværnet vedtages i Folketinget.

31. marts

Forsvarsministeren modtager besøg af den britiske forsvarsminister.

1. april

Irakiske, danske og britiske styrker gennemfører i fællesskab en operation i det sydlige Irak, der fører til, at et antal personer anholdes.

15. april

En løjtnant fra den britiske enhed under dansk kommando i det sydlige Irak omkommer, efter at hans køretøj er blevet ramt af en vejsidebombe.

18. april

Forsvarsministeren overrækker Frivilligpriserne for 2005.

- Årets frivillige: Irma & Jørgen Møller.
- Årets frivilligberedskab: Beredskabsstyrelsens Frivilligcenter i Hedehusene.

19.-21. april

Forsvarsministeren besøger OSCE samt den østrigske forsvarsminister. (Østrig havde i første halvdel af 2006 formandskabet for EU).

Maj-juni

Det danske bidrag til det sydlige Afghanistan påbegynder deployeringen til Helmand-provinsen.

1.-2. maj

Forsvarsministeren besøger de danske styrker i Kosovo.

2.-3. maj

Forsvarsministeren på besøg i Kroatien. Forsvarsministeren mødes med den kroatiske forsvarsminister samt med blandt andre premierministeren og præsidenten.

4. maj

Forsvarsministeren holder 'Lysfesttale' på Haderslev Kaserne i forbindelse med 61-årsdagen for Danmarks befrielse.

15. maj

Forsvarsministeren deltager i formelt EU-forsvarsministermøde i Bruxelles. På mødet drøftes især militær kapacitetsudvikling og operationer.

15. maj

Offentliggørelse af en rapport fra den uafhængige ekspertgruppe, der blev nedsat efter fyrværkeriulykken i Seest i november 2005. Af rapporten fremgår det

18. april

blandt andet, at der ikke ses at være begået lovovertrædelser af de relevante danske myndigheder, og at ekspertgruppen ikke finder, at myndighederne vidste eller burde vide, at fyrværkeri af den pågældende karakter indebar væsentlige sikkerhedsmæssige risici.

16. maj

Lov om forsvarets personel og lov om hjemmевæret (omlægning af værnepligten med videre) ændres som konsekvens af aftalen om forsvarets ordning 2005-2009.

22.-24. maj

Statsministeren og forsvarsministeren besøger de danske styrker i Irak.

29. maj

Danmark donerer den irakiske hær 100 brugte militærlastvogne.

30. maj

Folketinget vedtager med folketingsbeslutning B139 en forlængelse af det danske styrkebidrag i Irak frem til den 1. juli 2007, og at danske militære styrker skal stilles til rådighed for FN's bistandsmission til Irak (UNAMI).

Juni/juli

Forsvarskommandoen flytter fra Vedbæk til Søarsenalet på Holmen.

6. juni

Ved et færdselsuheld på Shaiba Logistic Base i det sydlige Irak omkommer overkonstabel Dennis Ove Hansen.

7. juni

Statsrevisorerne offentliggør Rigsrevisionens beretning om forsvarets anskaffelse og afvikling af Tårnfalken.

7.-8. juni

Forsvarsministeren deltager i NATO-forsvarsmini-

stermøde i Bruxelles.

9. juni

Ændring af lov om forsvarets formål, opgaver og organisation med videre samt en ny lodslov vedtages.

16. juni

Forsvarsministeren modtager besøg af den tyske forsvarsminister.

21.-22. juni

Forsvarsministeren aflægger sammen med Forsvarsudvalget besøg ved SAAB i Linköping, Sverige, for at besigtige Gripen kampflyet.

21.-22. juni

26. juni

Forsvarsministeren indvier nye lokaler i Danish Advisory and Training Staff (DATS), Riga, Letland. DATS assisterer de tre baltiske lande med at opbygge større enheder, som på sigt kan tilmeldes NATO's reaktionsstyrker.

15.-30. juli

Beredskabet og forsvaret støtter i perioden den 15.-30. juli 2006 Udenrigsministeriet i forbindelse med evakueringen af danskere fra Libanon.

18.-20. juli

Forsvarsministeren deltager i Farnborough International Airshow i London.

21.-26. juli

Den lette opklaringseskadron i Helmand-provinsen i det sydlige Afghanistan iværksætter fremrykning imod Musa Qala, hvor den skal beskytte de afghanske myndigheders lokale distriktscenter. Frem til afløsningen den 24. august kommer det gentagne gange til voldsomme kampe mod Taleban.

6.-18. august

Udsendelse af en dansk EU-koordineringsekspert til Beirut som støtte til lokale EU-repræsentation for at skabe overblik over den civilbeskyttelsesmæssige situation i forbindelse med kamphandlingerne i Libanon.

6. august-30. september

Beredskabsstyrelsen udsender to miljøeksperter (fra Beredskabsstyrelsen og søværnet) til støtte for de libanesiske myndigheders bekæmpelse af en omfattende olieforurening ud for Libanons kyst.

6. august-30. september

9. august

Artilleripejleradardelingen indsættes i Kandahar Lufthavn for at pejle, hvorfra lufthavnen beskydes med raketter og morterer.

11.-16. august

Forsvarsministeren besøger de danske enheder i Grønland (i Grønnedal, på Station Nord og ved Forsvarets Vagt i Mestersvig).

14. august

Forsvaret udsender i samarbejde med Udenrigsministeriet en oberstløjtnant fra hæren i to år til Mali som instruktør på Peacekeeping School of Mali.

17. august

I Kosovo bliver den danske bataljons støttestruktur reduceret med ca. 40 personer, således at bataljonen omfatter ca. 310 personer.

24. august

Der udsendes en stabsofficer til den sømilitære flådestyrke (Task Force 150), der opererer ud for Afrikas Horn.

September

Generalmajor Kurt Mosgaard forlænges frem til september 2007 som styrkechef for FN's mission i Vestsahara (MINURSO).

3.-7. september

Den lette opklaringseskadron og dele af artilleripejleradardelingen i det sydlige Afghanistan bliver indsat i operation Medusa i den vestlige del af Kandahar-provinsen.

4.-6. september

Forsvarsministeren besøger de danske styrker i Afghanistan.

8.-23. september

Den lette opklaringseskadron i det sydlige Afghanistan bliver indsat sammen med britiske enheder i den sydlige del af Helmand-provinsen i området omkring byen Gamsheer.

14. september

Folketinget vedtager med folketingsbeslutning B146 at udsende et dansk somilitært styrkebidrag til den udvidede FN-styrke i Libanon (UNIFIL) i form af to missilfartøjer af Flyvefisken-klassen.

14. september

18. september

Forsvarsministeren holder tale om det transatlantiske samarbejde på Handelsblatt-konferencen i Berlin. Forsvarsministeren mødes i samme forbindelse med sin tyske kollega.

18.-22. september

Beredskabsstyrelsen afvikler på vegne af EU en stor international beredskabsovelse, EU-DANEX, med deltagelse af syv nationer og over 400 personer.

21.-22. september

Forsvarsministeren ledsager Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik under et besøg ved NATO's hovedkvarter i Polen.

23. september

Protection Team Basra i det sydlige Irak bliver ramt af

en vejsidebombe, hvorved flyverspecialist Kim Wadim omkommer.

25.-26. september

Forsvarsministeren aflægger sammen med Forsvarsudvalget besøg ved Euro Aeronautic Defence and Space Company (EADS) i München for at besigtige kampfly.

26. september

Efter rådføring med Det Udenrigspolitiske Nævn beslutter regeringen at forstærke det danske styrkebidrag i det sydlige Afghanistan med blandt andet pansrede mandskabsvogne og ekstra personel.

27. september

Operation Sinbad iværksættes i Basra i det sydlige Irak. Den har til formål at forbedre sikkerhedssituationen i Basra og herved skabe forudsætninger for overdragelse af sikkerhedsansvar til de irakiske sikkerhedsstyrker i Basra-provinsen. Operationen fortsætter ind i 2007.

28.-29. september

Forsvarsministeren deltager i uformelt NATO-forsvarsministermøde i Portoroz, Slovenien.

29. september

I forbindelse med Montenegros selvstændighed og som en del af det nordiske initiativ overtager Danmark sammen med Norge formandskabet for en arbejdsgruppe, som skal arbejde med sikkerhedssektorreformer i Montenegro.

2.-3. oktober

Forsvarsministeren deltager i uformelt EU-forsvarsministermøde i Levi, Finland.

5. oktober

Forsvarsministeren deltager i EU-rådsmøde i Lu-

xembourg i forbindelse med forhandlinger om det finansielle beredskabsinstrument på civilbeskyttelsesområdet.

5. oktober

Under en operation kommer enheder fra den danske bataljon i det sydlige Irak i kamp, hvorunder konstabel Martin Hjorth omkommer.

9.-11. oktober

Forsvarsministeren besøger det danske styrkebidrag i det sydlige Irak.

9.-11. oktober

13. oktober

Danmark og Storbritannien indgår en aftale om dansk benyttelse af britiske tilbageholdelsesfaciliteter i Afghanistan, indtil overdragelse af tilfangetagne til afghanske myndigheder kan finde sted.

15. oktober

De to danske missilfartøjer GLENTEN og RAVNEN påbegynder patruljering af kysten ud for Libanon som en del af UNIFIL's flådestyrke.

25.-27. oktober

Forsvarsministeren besøger de danske styrker i Kosovo.

26. oktober

Danmark beslutter at deltage i det kommende arbejde med en sikkerhedssektorreform i Kosovo.

27. oktober

Forsvarsministeren modtager besøg af den nye svenske forsvarsminister.

30.-31. oktober

Forsvarsministeren holder åbningstale på konference om NATO-topmødet arrangeret af Dansk Institut for Internationale Studier.

1. november

Forberedelserne til flytningen af den danske lejr i det sydlige Irak, Camp Danevang, til Basra Air Station (Contingency Operations Base) påbegyndes.

1.-16. november

Storm. Beredskabsstyrelsens centre yder 36 assistancer, fortrinsvis læseopgaver, efter stormfloden den 1. november og opretter nødindkvartering på skoler og registrering af evakuerer.

2.-4. november

Forsvarsministeren er på besøg i Rumænien.

4.-19. november

Den lette opklaringseskadron i det sydlige Afghanistan bliver indsat sammen med britiske enheder i den nordlige del af Helmand-provinsen i nærheden af Musa Qala. Under indsættelsen kommer eskadronen i kamp mod Taleban.

6. november

Forsvarsministeren taler ved konferencen 'Global NATO – overdue or overstretched' i Bruxelles. Endvidere mødes

forsvarsministeren med NATO's generalsekretær.

7.-8. november

Forsvarsministeren deltager i nordisk og nordisk-baltisk forsvarsministermøde i Oslo.

9. november

Forsvarsministeren afholder sit første møde om nyt beredskabsforlig med alle Folketingets partier.

11.-24. november

Ekspertstøtte til Cameroun. Udsendelse af en beredskabssekspert i forbindelse med en øvelse i fredsbevarende virksomhed.

13. november

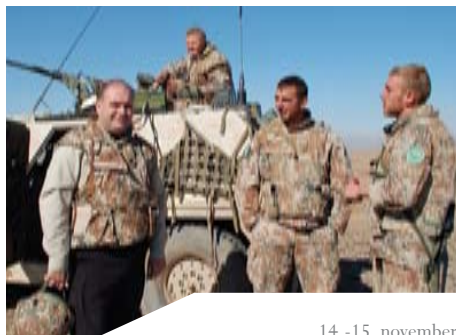
Forsvarsministeren deltager i formelt EU-forsvarsministermøde i Bruxelles.

13.-26. november

Forsvaret deltager sammen med repræsentanter fra Beredskabsstyrelsen og Rigspolitiet med seks CIMIC-officerer i den fransk ledede øvelse RECAP 5 i Cameroun. Formålet med øvelsen er uddannelse af afrikanske officerer.

14.-15. november

Forsvarsministeren besøger Bagdad og de danske styrker i det sydlige Irak sammen med de forsvarspolitiske ordførere for Venstre, de konservative og Dansk Folkeparti.

14.-15. november

20.-30. november

På baggrund af en anmodning fra Letland og NATO støtter forsvaret og beredskabet afholdelsen af NATO's topmøde i Riga.

21.-23. november

Sammen med Det Udenrigspolitiske Nævn og Folketingets Forsvarsudvalg besøger forsvarsministeren det danske styrkebidrag i Camp Bastion, Kandahar og Kabul samt den afghanske præsident i Kabul.

21.-23. november

27. november-medio december

Den lette opklaringseskadron i det sydlige Afghanistan bliver indsat sammen med britiske enheder i den nordlige del af Helmand-provinsen i nærheden af Musa Qala. Under indsættelsen kommer eskadronen flere gange i hårde kampe mod Taleban.

28.-29. november

Forsvarsministeren deltager sammen med statsministeren i NATO-topmøde i Riga, Letland.

29. november-19. december

Ekspertstøtte til Somalia. Udsendelse af en FN-

koordineringsekspert fra Beredskabsstyrelsen i forbindelse med omfattende oversvømmelser.

5. december

Forsvarsministeren holder en tale i forbindelse med en konference på Christiansborg arrangeret af Den Nordatlantiske Gruppe i Folketinget.

7. december

Dansk bidrag til UNIFIL med et missilfartøj af Flyvefisken-klassen bliver forlænget frem til den 31. marts 2007.

8.-13. december

Forsvarsministeren rejser til Australien for at besøge Galathea 3-ekspeditionen på inspektionsskibet VÆDDEREN.

8.-13. december

11. december

Der skabes politisk enighed i EU om de udestående spørgsmål omkring fællesskabsfinansiering af flytransport til katastrofeområder på civilbeskyttelsesområdet.

13. december

Regeringen fremlægger sin redegørelse for faktuelle og retlige spørgsmål i tilknytning til danske styrkers

tilbageholdelse og overladelse af personer i Afghanistan i første halvår 2002.

14. december

National Sårbarhedsrapport for 2006 udgives.

14. december-året ud

Dele af artilleripejleradardelingen indsættes i Panjavidistriktet for at støtte canadiske styrker, der jævnligt beskydes med morterer og raketter. Indsættelsen fortsætter i januar 2007.

19. december

Under en redningsoperation ved Island omkommer marinekonstabel Jan Nordskov Larsen, da redningsmandskabets gummibåd kæntrer.

Forsvarsbudgettets hovedposter 2004-2008 i mio. kr.

	2004	2005	2006	2007	2008
Fællesudgifter	140,0	139,6	138,0	145,3	148,2
	140,0	139,6	138,0	145,3	148,2
Militært forsvar	18.714,2	18.121,5	19.428,6	19.827,0	19.040,1
Forsvarskommandoen og hjemmeværnet	18.414,1	17.792,4	19.031,2	19.441,6	18.639,2
Særlige udgifter vedr. NATO		329,1	397,6	385,4	400,9
Civil virksomhed	230,6	225,4	244,8	254,7	248,1
Farvandsvæsen mv.	230,6	225,4	244,8	254,7	248,1
Redningsberedskab	435,3	469,3	438,5	472,8	503,0
Redningsberedskab	435,3	469,3	438,5	472,8	503,0
Militærnægterområdet	43,6	30,6	26,1	21,9	24,5
Militærnægteradministrationen	43,6	30,6	26,1	21,9	24,5
Forsvarsbudget i alt	19.563,7	18.986,4	20.276,2	20.721,7	19.961,9

Noter:

For 2004-2005 er der anvendt statsregnskabsstal.

Beløbene er opgjort ekskl. 'Indtægtsbudgettet' ('Isafgifter fra skibe og havne' og 'Renter').

For 2006 er der anvendt tal fra finanslov 2006 samt forslag til tillægsbevillingslov 2006.

Forsvarsbudgettet er opgjort ekskl. moms.

For 2007 er der anvendt tal fra finanslov 2007.

For 2004-2007 er der anvendt årets priser. 2008 er opgjort i prisniveau 2007.

Forsvarsministeriet

Holmens Kanal 42
1060 København K

Tlf.: 33 92 33 20
Fax: 33 32 06 55

Mail: fmn@fmn.dk
Web: www.fmn.dk